БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряд-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 160 (8380) | 1957 оной июлиин 9, вторник | Сэн 20 мүнгэн

Ярославлиин синтетическэ каучугай заводто

Заводой директор нүхэр М. М. БОНДАРЕНКОДЭ
Заводой партийна комитедэй секретарь нүхэр А. Н. ПРИВАЛОВТА
Заводой профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Г. Б. РЫНКЕВИЧТЭ
Заводой ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь нүхэр А. Ф. КРОТИКОВАДА

Заводойнь хүдэлжэ эхилһээр 25 жэлэй гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, Ярославлиин синтетическэ каучугай заводой хүдэлмэришэдые, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдые болон албахаагшадые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет амаршална.

Ярославлиин синтетическэ каучугай завод түрүүшын табанжэлэй үедэ баригдажа, манай орон дотор синтетическэ каучугай промышленностиие хүгжөөхэ эхи табиһан байгаа. 25 жэлэй туршада байхадаа тус завод түрүү томо предприяти болон ургаа, ороной синтетическэ каучугай промышленностиие саашадаа хүгжөөхэдэ хэрэгтэй олон мэргэжэлтэд эндэ бэлэдхэгдээ юм. Мүн энэ завод Советскэ Союзай экономикые улам хүсэтэй болгон, бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэээ.

Синтетическэ каучугые бүтээн гаргаха хэрэгые саашадаа улам нарижуулан һайжаруулжа, арадай ажахые таһалгаряагүйгөөр каучугаар хангажа байха бэзэ гэжэ Ярославлиин синтетическэ каучугай заводой хүдэлмэришэдтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдтэ болон албахаагшадтань КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет найдана.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи Секретарь Н. Хрущев. **СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. Булганин.**

Парти, правительствын халуун анхарал

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, манай ороной ажалшад арадай ажахые эрид саашадань хүгжөөхэ хэрэгтээ гайхамшагта амжалтануудые туйлаһан, туйлажашье байна. Хүндэ промышленностиие хүсэтэйгөөр хүгжөөһэнэй үндэһэ һуури дээрэ хүдөө ажахымнай улам саашадаа дэбжэжэ, таряа талха, һү, тоһо, мяхан болон бусад продуктнууд орон доторнай бүри ехээр абтадаг болоо. 1956 ондо орон дотор ороохо таряа бэлэдхэлгэ 1953 оной хиһоо миллиард 400 миллион пүүдээр нэмэһэн, хартаабха болон овощь — 3 миллион үлүүтэй тонноор гэхэ гү, али 54 процент нэмэһэн, сахарай свекло — 36 процент, мяхан — 25 процент, һүн — 1,7 дахин, тиихэдэ колхозуудай талаар — хоёр дахин үлүүтэйгээр нэмэһэн байха юм.

Гансахан манайшье республика дээрэ абажа үзэхэ болоо һаа, партиин Центральна Комитедэй һүүлэй жэлнүүдтэ болоһон Пленумүүдэй удаа хүдөө ажахымнай, илангаяа тэрэнэй гол һалбари—мал ажал хүгжэжэ, ашаг шэмэнь улам ехэ боложо байна. Олон колхозууд һү, мяха, нооһо абалгаяа урда жэлнүүдтэй сасуулхада, хоёр—гурбан дахин ехэ болгоо. Тиигэжэ мал ажалай продуктнууд гүрэндэ элбэг ехээр тушаагдана, худалдагдана. Гүрэндэ мал ажалай продуктнуудые, илангаяа һү, нооһо тушааха жэлэйнгээ түсэбые болзорһоо урид дүүргэһэн колхозууд һаядаа үдэрһөө үдэртэ олошоржо байна. Жэшээлхэдэ, Кударын аймагай олохон колхозууд ажахын энэ жэлдэ һү ехээр һаажа, гүрэнтээ амжалтатайгаар тоосоно. Тиин энэ аймаг бүхыдөө гүрэндэ һү тушааха, худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргэээ. Мүнөө эндэхид гүрэндөө һү худалдажа үргэлжэлүүлһээр. Мүн Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхозой һаалишад июнь һарада нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 340 килограмм һү һааба гэжэ энээнһээ урда тээ манай газетэдэ бэшэгдээ һэн. Мүн энэ колхоз гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргэээ. Иимэ жэшээнүүдые тоолохо болоо һаа олон. Республикын олонхи колхоз, совхозууд нооһо хайшалалгаяа гол түлэб дүүргэжэ, гүрэнтээ амжалтатайгаар тоособо.

Советскэ оронойнмай колхоз, совхозуудай хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг, гүрэндөө элбэгээр тушаадаг болоһонтой дашарамдуулан, колхознигуудай, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай ажахынуудһаа хүдөө ажахын продуктнуудые уялгата ёһоор гүрэндэ тушаалга КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1957 оной июлиин 4-нэй тогтоолоор болюулагдаба. Энэ хадаа ажалшадай байдалые улам һайжаруулха тушаа парти, правительствымнай зүгһөө гаргадаһан шэнэ ехэ анхарал мүн болоно. Мүнөө хаа хаанагүй боложо байһан суглаанууд дээрээ манай республикын ажалшад энэ тогтоолые үнэн зүрхэнһөө һайшаана, тиихэ зуураа түрэл парти, правительствоя тойрон улам нягтаар жагсахабди, агуухэ Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые үшөө ехээр бэхижүүлхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдохобди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлнэд.

Орон доторнай үйлэдбэрилэгдэдэг һү, тоһо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхэ тушаа партяар табигдаһан зорилгые бэелүүлэлсэхын түлөө энээнһээ урда тээ абааша дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ талаар Зэдын, Хориин, Бичурын, Сэлэнгын болон бусад аймагуудай колхознигууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд үнэтэ һанамжа дурадхалнуудые оруулна, ашаглагдаагүй арга боломжонуудаа элирүүлнэ.

«Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг тухай» КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленумэй тогтоолые бүрин һайшаажа байһан советскэ арад хадаа энэ бүлэгэй ябуулгада тон ехээр дураа гутажа, буруушаана. Ушарынь тус бүлэг хадаа партиин ябуулжа байһан гол шухала хэмжээ ябуулгануудта һаад хэхээ хүсэдэг байгаа бшуу. Наада захынь абаад харахада, ажабайдалһаа ехээр таһаршаһан энэ бүлэг колхозно үрхэтэнүүдэй хүдөө ажахын продуктнуудые уялгата ёһоор тушаалга энэ жэлэй эсэсһээ болюулха бодото арга боломжын бии байһые ойлгожо шадахагүй байһан дээрэһээ энэ шухала хэмжээ ябуулгадашье эсэргүүсэдэг байгаа. КПСС-эй ЦК хадаа партида харша энэ бүлэгые саг соонь элирүүлһэнэй һүүлээр «Колхознигуудай, хүдэлмэришэд, албахаагшадай ажахынуудһаа хүдөө ажахын продуктнуудые уялгата ёһоор гүрэндэ тушаалга болюулха тухай» тогтоол гаргаба.

Парти, правительствынгаа тогтоолоор баясаһан бүхы совет арадтаяа хамта мүн манайшье республикын ажалшад Эхэ орондоо улам ехэ продукт үгэжэ, агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе шэнэ амжалтаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө улам хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхэнь лабтай. Тэрээнтэй хамта ажал хүдэлмэридөө бии байһан дутуу дундануудаа усадхахын түлөө шармайн оролдохо байна. Нютагуудтахи партийна, советскэ органууд социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ, колхознигууд, МТС, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй абаһан уялгаяа дүүргэхэдэнь туһалха ёһотой.

Мал ажалһаа абтадаг продуктнуудай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ойрын жэлнүүдтэ хүсэхын тула, эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ 100 центнер ба бүришье ехэ мяха, 400 центнер ба бүришье ехэ һү абадаг болохын түлөө социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ гэһэн оронойн түрүү колхозууд, совхозууд, районууд болон областьнуудай уряануудай бүхы совет арадай зүгһөө дэмжэгдэн һайшаагдаһые КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет баяртайгаар тэмдэглэнэ. Энэ зорилгын дүүргэгдэн бэелүүлэгдэхэнь лабтай. Энээниие бэелүүлхэ арга боломжонууд манда бии. Тэдэнээ зүбөөр лэ ашаглаха хэрэгтэй. (КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1957 оной июлиин 4-нэй тогтоолһоо).

Кабардино-Балкарска АССР-эй Верховно Соведтэ, Кабардино-Балкарска АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, КПСС-эй Кабардино-Балкарска обкомдо

Кабардагай Росситай һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 400 жэлэй ойн — кабардин, балкар яһатанай ехэ һайндэрээр дашарамдуулан, Кабардино-Балкарска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэдые, колхознигуудые, интеллигенциие, бүхы ажалшадыень СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет болон Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет халуунаар амаршалжа, баясхалан хүргэнэ.

Кабардагай Ородой гүрэнтэй нэгэдэһэн ушар кабардин, балкар болон бусад арадуудай хуби заяанда тон шухала удхашанартай байһан байна. Росситай нэгэдэһэнэйнгээ ашаар, эдэ арадууд үндэһэ яһатанаа саашадаа хүгжөөхэ арга боломжо олоо, гадаадын булимтарагшадай богоолшолгодо орожо, тэдээндэ хюдуулха аюулһаа зайсажа шадаа, экономическа, соёл болбосоролой талаар урод болон манай оронoй бусад арадуудтай харилсаатай болохо таатай зохид арга боломжотой болоо.

Урод болон Кабардагай арадууд хүсэеэ нэгэдүүлэн, гадаадын булимтарагшадтай, хаанта засагтай, мүн нютагай баяд ноёдтой болон ородой помещик, капиталистнуудтай тэмсэхэдээ, бэе бэеэ һайн мэдэхэ боложо, хоорондоо ахадүүгэй ёһоной хани барисаатай болоһон юм. Манай оронoй арадуудай хани барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ ородой хүдэлмэришэн анги айхабтар ехэ үүргэ дүүргэээ. Тэрэ хадаа пролетарска интернационализмын үзэл бодолые эрид шууд баримталдаг байгаа. Россин бүхы үндэһэ яһатанай ажалшадай эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэхэдэнь, ородой пролетариат бата найдамтайгаар тэдээндэ туһалжа, тэдэнэй тэмсэлые хүтэлбэрилһэн байна.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин илаһанай ашаар хаанта Россин дарлагдаһан бүхы арадуудтал адли кабардин, балкар арадуудайшье ажабайдал тон ондоо болон хубилаа. Коммунистическэ парти, Советскэ правительство ленинскэ национальна политика эрид шууд бэелүүлжэ, политическэ, экономическа болон культурна хүгжэлтын дардам үргэн замда эдэ арадуудые гаргажа, ажабайдалаа шэнээр, жаргалтай һайханаар түбхинэхэ арга боломжо олгоо һэн. Советскэ засагай жэлнүүдтэ Кабардино-Балкариин ажалшад агуухэ ород болон ахадүү бусад арадуудай туһаламжаар ажахыгаа, мүн соёл болбосоролоо хүгжөөхэ хэрэгтээ ехэ амжалта туйлаа. Республика дотор шэнэ промышленность бии болоо, олон томо предприятинууд баригдаа. Хойто Кавказдахи Баксанска ГЭС, Тырны-Аузска вольфрам-молибденэй комбинат, машино-бүтээлгын, прибор бүтээлгын, хүнгэн, эдеэ хоолой болон промышленностиин бусад хэдэн һалбаринуудай предприятинууд тэрэ тоодо оролсоно.

Республикын социалистическэ хүдөө ажахы түрүү техникээр түгэс хангагдажа, мүнөө амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын хүдөөгэй ажалшад хүдөө ажахын продуктнуудые улам ехээр абаха, гүрэндэ тушааха, мал ажал, сад сэсэрлиг тарижа хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэхэн амжалта туйлаа.

Республикын соёл болбосорол ехээр һалбараа. Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин урда тээ өөрын бэшэггүй байһан кабардингууд болон балкарнууд мүнөө бүгэдэ үзэг бэшэг мэдэхэ болоо. Долоон техникум, олон зуун һургуули, клуб, библиотекэ республика дотор бии. Гүрэнэй университет байгуулагдажа байна. Национальна интеллигенциин олон кадрнууд бэлэдхэгдээ, түхэл маягаараа национальна, удхаараа социалистическэ литература болон искусство амжалтатайгаар хүгжөөгдэнэ, драматическа театр, дуу, хатарай ансамбль, гүрэнэй филармони республикада хүдэлнэ.

Октябрьска революциин урда тээ ямаршье эрхэгүй барлагууд байһан кабардин, балкар эхэнэрнүүд эрэшүүлтэй тон тэгшэ эрхэтэйгээр политическэ, ажахын болон соёл болбосоролой бүхы һалбаринуудта хүдэлнэ. Совет засаг тэдэнэй ажабайдалые, соёл болбосоролые, общество соо эзэлдэг һууриень эрид ондоо болгожо, зохёон байгуулха эдэбхитэй ажал хүдэлмэридэ тэдэниие элсүүлһэн байна.

Республикынгаа арадай ажахые, соёл болбосоролоо саашадаа хүгжөөхэ тэмсэлдээ бүри ехэ амжалта туйлахыень Кабардино-Балкарска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын ажалшадта СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет хүсөөд, Кабардино-Балкариин хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенци Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XX съездын табиһан зорилгонуудые дүүргэхын түлөө тэмсэлдээ шэнэ амжалтануудые туйлан, үндэһэ яһатанайнгаа һайндэрые тэмдэглэхэ бэзэ гэжэ найдана.

Кабардагай Росситай һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 400 жэлэй ойе һайндэрлэн тэмдэглэһэн ушар кабардин, балкар, ород болон манай оронoй бусад арадуудай таһаршагүй хани барисаатай байһыень, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиие тойрон тэдэнэй нягтаар жагсаад байһыень харуулна.

Кабардино-Балкарска Автономно Советскэ Социалистическэ Республика һалбаран мандаха болтогой!

Манай оронoй арадуудай хани барисаанай, бата нэгэдэлэй эшэ үндэһэн — ленинскэ национальна политика мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ энхэ тайбан байдал тогтоохын түлөө тэмсэлэй түшэг тулгуури — Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро коммунизмын илахын түлөө урагшаа дабшая!

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум **СССР-эй Министрнүүдэй Совет** **КПСС-эй Центральна Комитет.**

Кабардино-Балкарска АССР-эй Верховно Соведтэ, Кабардино-Балкарска АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, КПСС-эй Кабардино-Балкарска обкомдо

Кабардагай Росситай һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 400 жэлэй ойн, мүн республикые Ленинэй орденоор шагнаһанай баярта үдэрөөр дашарамдуулан, Кабардино-Балкарска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын хүдэлмэришэдые, колхознигуудые, интеллигенциие, бүхы ажалшадые РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум, РСФСР-эй Министрнүүдэй Совет халуунаар амаршална.

Кабардагай Росситай нэгэдэһэн ушар кабардин арадай түүхэдэ тон шухала удхашанартай байжа, үндэһэ яһатанаа саашадаа хүгжөөхэ арга боломжо тэрээндэ олгоо, гадаадын булимтарагшадай богоолшолгодо орожо, хюдуулха аюулһаа абараа, агуухэ ород арадтай экономикын болон соёл болбосоролой талаар харилсаатай болохо таатай зохид эрхэ байдал олгоһон байна.

Россин бүридэлдэ ороһон кабардин арад ород гүрэнөөр тон найдамтайгаар бэеэ хамгаалуулдаг боложо, үндэһэ яһатанаа дарлалта мүлжэлгэһөө гаргахын түлөө дарлагдаһан арадуудай тэмсэлые толгойлһон ород арадтай тон бүхөөр нүхэсэжэ шадаа.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революци кабардин болон балкар арадуудые хаанта засагай, нютагай буржуазин хүндэ хүшэр дарлалтаһаа хэтэ мүнхэдөө сүлөөлжэ, экономикоёо, соёл болбосоролоо хүгжөөн һалбаруулха үргэн арга боломжо тэдээндэ олгоһон, Советскэ Союзай зол жаргалтай, эрхэ сүлөөтэй арадуудтай тэгшэ эрхэтэй болгоһон байна.

Совет засагай жэлнүүдтэ Кабардино-Балкарска АССР-эй ажалшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ажахыгаа болон соёл болбосоролоо хүгжөөхэ хэрэгтээ ехэ амжалта туйлаа.

Мүнөө үеын фабрика, заводуудтай шэнэ городууд, хүдэлмэришэнэй тосхонууд республика дотор бии болоо, үнгэтэ металлнууд, электроэнерги жэл ерэхэ бүри улам ехээр абтана, машина бүтээлгэ, хүнгэн болон эдеэ хоолой промышленность хүгжэнэ.

Колхозно байгуулалтын илаһанай ашаар хүдөө ажахы үндэһөөрөө хубилаа. Эндэхи хүдөө ажахы оньһожоруулагдаһан, томо, олон һалбаритай социалистическэ ажахы болоһон байна.

Түхэл маягаараа национальна, удхаараа социалистическэ соёл болбосоролоо хүгжөөхэ хэрэгтэ кабардин ба балкар арадууд ехэ амжалта туйлаа. Хэдэн зуун һургуулинууд, библиотекэнүүд, клубууд, культурын байшангууд, эмнэлгын болон бусад социально-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд республикада бии.

Кабардино-Балкарска АССР-эй ажалшад Российска Федерациин бүхы арадтал адли КПСС-эй Ленинскэ Центральна Комитедые болон Советскэ правительствые тойрон бүри нягтаар жагсажа, манай орон дотор коммунизм байгуулха хэрэгтэ ехэ хубита оруулха бэзэ гэжэ Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Президиум болон Министрнүүдэй Совет бата найдана.

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Верховно Соведэй Президиум

Российска Советскэ Федеративна Социалистическэ Республикын Министрнүүдэй Совет.

Кабардагай һайн дураараа Росситай нэгэдэһээр 400 жэлэй ойн һайндэр

НАЛЬЧИК, (ТАСС). Кабардино-Балкарска АССР-ые Ленинэй орденоор хоёрдохёо шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй радиогоор дамжуулагдаһан Указые республикын ажалшад урма баяртайгаар угтаба. Энэ баярта мэдээсэл хүн бүхэнэй зүрхэндэ ехэ зориг, омогорхол түрүүлһэн байна. Завод, фабрикануудай, колхозуудай, МТС-үүд болон совхозуудай ажалшад һайндэрэй вахтада жагсана.

Кабардагай Росситай һайн дураараа нэгэдэһээр 400 жэлэй ойе тэмдэглэн, мүн Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе угтуулан Нальчигта Соведүүдэй Байшангай урдахи талмай дээрэ июлиин 5-да баяр ёһололой оршон байдалда Владимир Ильич Ленинэй памятник нээгдээ. 25 мянга гаран хүн эндэ болоһон митингдэ байгаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй түрүүлэгшэ П. П. Лобанов түрүүтэй СССР-эй правительствын делегациин гэшүүд, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. М. Сафронов түрүүтэй РСФСР-эй правительствын делегациин гэшүүд, ахадүү национальна республикануудай делегацинууд трибунада һууба.

Партиин Нальчигай Горкомой нэгэдэхи секретарь П. А. Иванников митинг нээгээ.

Һүүлээрнь КПСС-эй Кабардино-Балкарска обкомой нэгэдэхи секретарь Т. К. Мальбахов үгэ хэлээ.

...Хушалта аалиханаар унажа, хүн зоной урда Ленинэй памятник гаража ерэбэ. Революциин вождиин бронзоор хэгдэһэн 5 метр үндэр дүрсэ улаан гранит табсан дээрэ табигданхай. Партиин гимн «Интернационал» гүйсэдхэгдэнэ.

Нальчигай машина бүтээлгын заводой хүдэлмэришэн нүхэр Фролов, республикын алдарта һаалишан нүхэр Орозаева, пенсионер нүхэр Хуламханов гэгшэд митинг дээрэ үгэ хэлээ.

СССР-эй правительствын делегациин гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо П. Т. Комаров үгэ хэлэжэ, үндэһэ яһатанайнь ехэ һайндэрээр Кабардино-Балкариин ажалшадые халуунаар амаршалаа. Сугларагшад тэрэниие халуунаар угтаа.

Ажалшад памятнигай табсан дээрэ сэсэгүүдые табяа.

КПСС-эй ЦК-гэй ПРЕЗИДИУМЭЙ ГЭШҮҮД ЛЕНИНГРАДТА ЕРЭЭД БАЙНА

ЛЕНИНГРАД, июлиин 6 (ТАСС). Олон хүдэлмэришэдтэ, инженернүүд болон технигүүдтэ, эрдэм ухаанай, соёл болбосоролой хүдэлмэрилэгшэдтэ, партийна, советскэ, профсоюзна, комсомольско болон бусад организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ орден, медальнуудые барюулхаяа Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Президиумэй гэшүүд нүхэд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, О. В. Куусинен, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник Ленинград ерэбэ. Ленинградай олон ажалшад городой 250 жэлэй ойтой дашарамдуулан шагнагдаһан байгаа.

Үглөөнэй 10 часта поезд Московско вокзалай перрондо хүрэжэ ерэнэ. Эндэ сугларагаад байһан ленинградайхидай нэрьемэ шанга альга ташалган доро парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд вагонуудһаа бууна. КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, партиин Ленинградай обкомой нэгэдэхи секретарь Ф. Р. Козлов, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь М. П. Георгадзе, Ажалшадай депутадуудай Ленгорсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. И. Смирнов, КПСС-эй Ленинградай Горкомой Нэгэдэхи секретарь И. В. Спиридонов, СССР-эй болон РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, эрдэм ухаанай, техникэ болон соёл болбосоролой ажал-ябуулагшад, ажалшадай түлөөлэгшэд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй вокзал дээрэ айлшадые угтажа байба.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүд угтагшадтай халуунаар мэндэшэлэлдэнэ. Нүхэд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, О. В Куусинен, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник Восстаниин Талмай дээрэ гарана. Хэдэн мянган ленинградайхид тэдэниие халуунаар амаршалжа, Коммунистическэ партидаа, тэрэнэй Ленинскэ Центральна Комитедтэ болон Советскэ правительствода халуунаар дурладаг байһанаа харуулба. Парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд нэмэл машинануудта һуужа, вокзалһаа Невскэ проспект руу ороно. Эндэ сугларһан Ленинэй городой ажалшад улам ехэ баяртайгаар тэдэниие амаршалан мэндэшэлнэ.

ЛЕНИНГРАД, июлиин 6. (ТАСС). Июлиин 6-най үдэр город-герой айхабтар гоёор, һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй байба. Ленинградай 250 жэл гүйсэһэнтэй дашарамдуулан шагнагдаһан Ленинэй городой ажалшадта правительствын шангуудые барюулхаяа ерэһэн нүхэд Н. А. Булганин, К. Е. Ворошилов, О. В. Куусинен, Е. А. Фурцева, Н. С. Хрущев, Н. М. Шверник гэгшэдые хэдэн мянган ленинградайхид үглөөгүүр угтаа.

Парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд вокзалһаа нэмэл машинануудта һуужа, городой элдэб хубинуудаар таража ошоһон байна. Клубуудта болон культурын байшангуудта баяр ёһололой оршон байдалда олон хүнүүдтэ тэдэнэр орден, медальнуудые барюулба.

Энэ баярта ушартай дашарамдуулан, хэдэ хэдэн предприятинуудта правительствын шангуудай барюулагдаһанай һүүлээр ехэ митингнүүд болоо.

Турбина бүтээдэг металлическа заводто болоһон митинг дээрэ Н. А. Булганин үгэ хэлээ. Кировскэ заводой митингдэ үгэ хэлэһэн К. Е. Ворошиловые сугларагшад халуунаар угтаа. Ленинэй нэрэмжэтэ машина бүтээдэг Невскэ заводто болоһон митинг дээрэ О. В. Куусинен үгэ хэлээ. Кировэй нэрэмжэтэ утаһа-ээрэлгын комбинадай хүдэлмэришэд болон албахаагшадай митинг дээрэ Ф. Р. Козлов, «Рабочий» гэжэ текстильнэ фабрикада Е. А. Фурцева үгэ хэлэһэн байна. Кировэй нэрэмжэтэ «Электросила» заводой хүдэлмэришэдэй митинг дээрэ Н. С. Хрущев, судна бүтээлгын Балтийска заводто Н. М. Шверник гэгшэд үгэ хэлээ.

Хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэд митингнүүд дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Коммунистическэ партиин Центральна Комитедые болон Советскэ правительствые тойрон таһаршагүй нягтаар жагсаад байһан тухайгаа мэдүүлбэ. Ленинградые Ленинэй орденоор шагнаһан ушар тэрэнэй ажалшадыень улам һайнаар хүдэлмэрилхыень уялгална гээшэ, тиимэһээнь Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойе угтуулан дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсон улам ехэ амжалта туйлахабди гэжэ тэдэнэр парти, правительствоя найдуулна.

Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэгэй можо болошо ябуулга хэһые Бурят-Монголой бүхы коммунистнууд, хүдэлмэришэд, колхозно таряашад, арадай интеллигенци нэгэн һаналтайгаар буруушаагаад, партиин ленинскэ Центральна Комитедэй генеральна хараа шугамые бэелүүлхын түлөө шармайн тэмсэхээр бэлэмди гэжэ үшөө дахин мэдүүлнэ

ХОРИИН АЙМАГ

Нэгэн дуугаар һайшааба

Хориин аймагай партийна организацида партийна кустовой суглаанууд 1957 оной июлиин 4—5-да боложо, «Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг тухай» КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсээ. Зургаан иимэ суглаан аймагай партийна организацида үнгэргэгдэһэн байна. Суглаануудта партиин 500 шахуу гэшүүд, гэшүүдэй кандидадууд хабаадаа.

«Партида харша Г. М. Маленковой, Л. М. Кагановичын, В. М. Молотовой бүлэг тухай» КПСС-эй июньдэ болоһон Пленумэй тогтоол тушаа партиин айкомой секретарьнууд нүхэд **Цыжипов, Дагбаев, Афанасьев,** КПСС-эй Обкомой түлөөлэгшэ **К. И. Мадаев** элидхэлнүүдые хээ.

«Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг тухай» КПСС-эй ЦК-гэй июньдэ болоһон Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэлгэ Хориин аймагай партийна бүхы эхин организацинуудта идейно үндэр хэмжээндэ үнгэрөө.

Хориин партийна организациин коммунистнууд КПСС-эй ЦК-гэй июньдэ болоһон Пленумэй шиидхэбэриие зүбшэн хэлсэжэ, нэгэн дуугаар һайшаагаад, партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэгэй ябуулгые эрид шангаар буруушаагаа. Өөһэдынгөө зэргын бата нэгэдэлые, партийна журам бэхижүүлхыень, политическэ һэрэмжэеэ дээшэлүүлхыень, партийна организацинуудта идеологическа хүдэлмэри бүри һайжаруулхыень үгэ хэлэгшэд коммунистнуудые уряалаа.

1920 онһоо партиин гэшүүн, улаан партизан, мүнөө пенсионер нүхэр **Плешков (Базаров)** үгэ хэлэхэдээ, ехэ зэбүүрхэнгеэр иигэжэ мэдүүлээ: «Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг бузагай муухай ааша гаргаба! Тэдэ манай амжалтые харадаггүй байгаа.

Мүнөө арад зомнай һайнаар ажаһуудаг болоо. Совет арадай ажабайдал улам һайжаруулхын тулада КПСС-эй ЦК-гэй ямар ехэ оролдолго гаргадаг байһыень бидэ өөһэдынгөө нюдөөр бултадаа харанабди».

Хандагайн леспромхозой «Наран» гэжэ лесопунктын группарторг партиин үнинэй гэшүүн, партизан нүхэр **Фомин** үгэ хэлэхэдээ, һэрэмжэеэ дээшэлүүлхэ уряатайгаар суглаанда хабаадагшадта хандаад, Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо абаһан уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэжэ, КПСС-эй ЦК-гэй июньдэ болоһон Пленумэй шиидхэбэридэ харюусахабди гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Аймагай интеллигенциин түлөөлэгшэд нүхэд **Л. Я. Похосоев, С. Б. Балжинимаев, С. Б. Осодоев** июлиин 4-дэ болоһон суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, партида харша бүлэг тушаа КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй абаһан хэмжээнүүд хадаа Ленинэй зохёоһон партиин хараа шугамые, КПСС-эй XX съездын Директивэнүүдые бэелүүлхын тулада КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй болон ЦК-гэй бата бэхи нэгэдэлтэйгээр тэмсэжэ байһые гэршэлэн харуулна гэжэ мэдүүлээ.

«Улаан Одон» колхозой хонишон нүхэр **Малахан Цыденжапов** хадаа партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэгэй ябуулгые буруушааха зуураа, шэнэ ба боро газар элдүүрилхэ тушаа тэдэнэй буруу хараа бодол баримталдаг байһанда ехээр зэбүүрхээ. Хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхын тулада һүүлэй жэлнүүдтэ манай парти шухала хэмжээнүүдые абажа байна. Энээниие бидэнэр «Улаан Одон» колхозойнгоо жэшээ дээрэһээ эли тодоор харанабди. Хэрбээ гурба-дүрбэн жэлэй саада тээ бидэнэр үнеэн бүриһөө 250—300 литр һү һаадаг байгаа һаа, ажахын үнгэрһэн жэлдэ мянга гаран литр һү һаагаабди, тиихэдэ ажалта үдэртэ 5,5 түхэриг хубаагдаһан байна. Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэгтэ эсэргүүгээр КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй абаһан шиидхэбэриие би үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэб гэжэ тэрэ хэлээ.

Хориин леспромхозой хүдэлмэришэн нүхэр **Куприянов,** Курбын леспромхозой мастер нүхэр **Челондаев** үгэ хэлэхэдээ, партида харша бүлэгэй ябуулгые эрид шууд буруушаагаа. «Бидэнэр, коммунистнууд, ой модоной промышленностиин хүдэлмэришэд, манай партиин бата нэгэдэлые улам бэхижүүлжэ, ажал хүдэлмэреэ бүри шангадхажа, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэридэ харюусахабди» гэжэ тэдэнэр мэдүүлээ.

Манай партиин политикые хубилгаха гэжэ оролдожо байһан можо бологшодой ябуулгые гүнзэгы ехээр зэбүүрхэжэ байһанаа Хориин хонимой совхозой партийна суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэд элишэлэн мэдүүлээ.

Табадахи фермын хонишон нүхэр **Соловьев** иигэжэ мэдүүлээ: «Эдэ һохорлиг хүнүүд манай промышленностиин болон хүдөө ажахын туйлаһан угаа ехэ амжалтануудые юундэ обёорногүй гээшэб гэхэдэ, тэдэнэр партиһаа болон арадһаа таһаршоод, советскэ хүнүүдэй ажабайдал тухай һонирходоггүй байшоо. Байдалаймнай һайжаржа байһые юуһ гэршэлнэб гэхэдэ, манай колхоз совхоздо орохынгоо урда тээ миллионер боложо, бидэнэр ажалта үдэртөө талха таряа, мүнгэ зөөри ехээр хубаадаг болоһон байнабди. Энэ хадаа КПСС-эй ЦК-гэй зүб политикын үрэ дүн мүн болоно. Жиирэй хонишон бологшо би 1960 он хүрэтэр хонидойнгоо тоо хоёр дахин олон болгохо уялга абанаб. Энээнэй тулада хамагай түрүүн мүнөө жэлдэ тэжээл ехээр бэлэдхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха байнаб».

КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө, хүдөө ажахые саашадань бүри түргэнөөр дэбжээхын түлөө, орон дотор абтадаг һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар ойрын жэлнүүдтэ Америкын Холбоото Штадуудые хүсэхын тулада мал ажалай продукт бүри элбэгээр абадаг болохын түлөө тэмсэлээ шангадхахые үгэ хэлэгшэд суглаанда хабаадагшадые уряалһан байна. Тэрэнэй тулада үбһэ хуряалга, силос даралга, ургаса хуряалга болон хүдөө ажахын продукт бэлэдхэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ хэрэгтэй гэжэ тэдэнэр хэлээд, тодорхой уялгануудые абаа.

Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэгэй ябуулгада эсэргүүгээр КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй абаһан хэмжээнүүдые бултыень һайшааһан резолюцинуудые Хориин аймагай партийна эхин организацинуудай коммунистнуудай партийна суглаанууд нэгэн дуугаар баталан абаа.

ЗАИГРАЙН АЙМАГ

Партиин хэрэгтэ үнэн сэхэ байһанаа харуулба

Онохойн модоной комбинадай, эндэхи барилгын управлениин, түмэр замай станциин, радиостанциин, дунда ба долоон жэлэй һургуулинуудай, хүдөө ажахын Бурят-Монголой туршалгын станциин, «Красный опытник» колхозой партийна организацинуудай суглаан боложо, партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг тухай КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленумэй тогтоол зүбшэн хэлсэбэ. Элидхэл хэһэн партиин Бурят-Монголой обкомой түлөөлэгшэ **П. А. Афанасенко** суглаанда хабаадагшадые партиин ЦК-гэй тус тогтоолтой танилсуулба.

Партида харша энэ бүлэгэй ямар зорилготой байһыень мэдэбэбди гэжэ зүбөөр ойлгуулжа үгэхэ ёһотойбди. Партида харша энэ бүлэгые толгойлогшод, манай ленинскэ партиин бата нэгэдэлые һулаүүлха, партиин хүтэлбэриие өөһэдынгөө гарта оруулха зорилготой байгаа. Һүүлэй үедэ партиингаа ЦК-гэй зүб замаар ябажа байһаниие элеэр харанабди. Хүдөө ажахы болон промышленность дээрэ үзэгдөөгүй ехэ шэнэ амжалтанууд туйлагдажа байна.

— Манай парти өөрынгөө зэргэдэ бии болоһон элдэб харша үзэлтэй бүлэгүүдые намнан гаргадаг байһыень алдарта түүхэһээнь мэдэнэбди,— гэжэ модоной комбинадай нэгэдэхи участогай начальник нүхэр **Цыденов** хэлэбэ. Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг партиимнай ябуулжа байһан политикада эсэргүүгээр тэмсэжэ эхилээ. Парти, правительствынгаа һүүлэй жэлнүүдтэ абаһан шухала хэмжээнүүдые советскэ бүхы хүнүүд һайн мэдэнэ. Жэл ерэхэ бүри ажалшадаймнай ажана байдал улам һайжарна. Тиимэһээ КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленумэй тогтоолые би һайшаан дэмжэнэб.

Онохойн туршалгын станциин партийна организациин секретарь нүхэр **Харибутов** түрэл партиингаа коммунизм байгуулха замаар Эхэ оронойнгоо ажалшадые амжалтатайгаар хүтэлбэрилжэ байһан тухай тогтожо хэлэбэ. Энэ замдамнай һаад ушаруулхые оролдоһон Маленков, Каганович, Молотов гэгшэдээр толгойлогдоһон партида харша бүлэгые советскэ хүнүүд ехээр шоо үзэн, буруушаан зэбүүрхэжэ байна. Манай партийна организациин коммунистнууд партиингаа ЦК-гэй тус тогтоолые дэмжэн һайшааха зуураа, орон дотор абтадаг һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар ойрын жэлнүүдтэ Америкын Холбоото Штадуудые хүсэхэ талаар парти, правительствынгаа табиһан зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэ шадалаа элсүүлхэ байна гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлбэ.

— Манай Коммунистическэ парти арад зонойнгоо дунда ехэ хүндэтэй,—гэжэ Онохойн модоной комбинадай директор нүхэр **Долинин** хэлэбэ. Партида харша ямаршье бүлэг партиимнай ажал хэрэгтэ ямаршье һаад хэжэ шадаагүй, шадахашьегүй байна. Һүүлэй үедэ элирүүлэгдэһэн энэ харша бүлэг арад зонһоо таһарһан, советскэ хүнүүдэй туйлажа байһан амжалтыень обёордоггүй, Москвада һуужал байдаг байгаа. Хэтэржэ ерэхэдээ тэрэ бүлэгые толгойлогшод партиимнай ябуулжа байһан дотоодын болон гадаадын политикада эсэргүүгээр тэмсэжэ эхилээ. Тэдэнэй харша хэрэгүүд хаанашье дэмжэгдэбэгүй.

Саашань нүхэр Долинин парти, правительствынгаа ленинскэ зүб замаар ябажа байһыень ажахын жэшээ дээрэһээ харуулаа.

«Красный опытник» колхозой гэшүүн нүхэр **Моисеичев** КПСС-эй ЦК-гэй тус тогтоолые һайшаан дэмжэхые суглаанда байһан коммунистнуудые уряалба. Һүүлэй жэлнүүдтэ партиингаа ЦК-гэй хүтэлбэреэр социалистическэ хүдөө ажахы дээрэ туйлагдаһан ехэ амжалтануудыень үгэ хэлэгшэ тодорхойгоор харуулба. Колхознигуудай, хүдөө ажахын бусад хүдэлмэрилэгшэдэй материальна ажабайдал улам һайжарна гэжэ тэрэ хэлэбэ. Манай колхоз эдлүүриин газарай зуун гектар бүридэ һү, мяха, тоһо абалгаар эрид хубилалта хэжэ байна. Бидэнэр, колхознигууд, Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойе ажалай шэнэ амжалтаар угтахын тулада саашадаа бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилхэбди.

Онохойн модоной комбинадай партийна организациин секретарь нүхэр **Хорушунова** иигэжэ хэлэбэ: —Партида харша иимэ бүлэгэй элирүүлэгдээд байхада бидэнэр, коммунистнууд, партиингаа ленинскэ ЦК-е тойрон бүри нягтаар жагсанабди. Тэрэ бүлэгтэ хабаадагшад партиин хүтэлбэриие гартаа оруулхын тулада ехээр оролдобошье, юушье хэжэ шадабагүй. КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленумэй тогтоол бүхы коммунистнүүдые саашадаа һэргэг байхыень, партиингаа бата нэгэдэлые наринаар сахихыень уялгална. Тиимэһээ предприяти болон колхозуудай ажахы дээрэ хүдэлмэрилхэдөө элдэб албан хойрог ябадалтай шангаар тэмсэхэ ёһотойбди.

Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые партийна энэ суглаан нэгэн дуугаар һайшааһан резолюци баталан абаа.

ЗЭДЫН АЙМАГ

Партида харша бүлэгэй ябуулгые эрид шууд буруушаана

Аймагай колхоз, совхоз, МТС, эмхи зургаануудаар олон хүнэй хабаадалгатай партийна суглаанууд болобо. Партида харша Г. М. Маленковой, Л. М. Кагановичын, В. М. Молотовой бүлэг тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол тон зүбөөр, хаһа сагтаа абтаа гэжэ аймагай коммунистнууд, ажалшад нэгэн һаналтайгаар тоолоно.

1921 онһоо КПСС-эй гэшүүн **И. Г. Поликарпов** суглаан дээрэ иигэжэ хэлэбэ. Манай партиин бата нэгэдэлтэй байһаниинь, Центральна Комитедэй эбдэршэгүй нягта жагсаалтай байһаниинь КПСС-эй ЦК-гэй июньдэ болоһон Пленумэй шиидхэбэринүүдһээ эли тодоор харагдана. Можо бологшодой ябуулга юугээр дүүрэдэг бэ гэхэдэ, хододоо буруу һүрэдэг байна. Тиимэшье байха ёһотой. Юундэб гэхэдэ, тэдэнэрые арад зон болон манай парти дэмжэдэггүй, дэмжэхэшьегүй ха юм.

Боргойн сельсоведэй түрүүлэгшэ 1925 онһоо партиин гэшүүн **Д. П. Хубанов** тодо һонор үгэ хэлээ. Арад зонойнгоо ажана байдалые һайжаруулгада культурна хэмжээень дээшэлүүлгэдэ бүхы оролдолгоо гаргажа байдаг манай партиин политикын зүб байһые бидэ харанабди. Манай совхозойшье ажабайдалһаа партиин политикын зүб байһаниинь элирнэ гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэ хэдэн мянган гектар шэнэ ба боро газар элдүүрилэгдэһэн, ниитын малай тоо толгой оло дахин олон болоһон байна. Хүдөө ажахыда туйлагдаһан иимэ ехэ амжалтануудые һохор лэ хүн харахагүй байна.

Суглаанууд дээрэ хамта 60 гаран хүн үгэ хэлээ.

Зэдын коммунистнууд суглаан дээрэ нэгэн дуугаар тогтоол баталан абажа, партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэгэй ябуулгада эсэргүүгээр Партиин Центральна Комитедэй абаһан хэмжээнүүдые үнэн зүрхэнһөө һайшааба.

Ниитынгээ ажахые улам түргэнөөр хүгжөөхэбди

«Колхознигуудай, хүдэлмэришэд болон албахаагшадай ажахынуудһаа хүдөө ажахын продуктнуудые уялгата ёһоор гүрэндэ тушаалга болюулха тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1957 оной июлиин 4-нэй тогтоолтой танилсажа, бидэ, колхознигууд, ехэл баяртай байнабди. Энэ тогтоол совет арад зоной урма хэшээлые улам бүри дээшэлүүлжэ, тэдэнэй ажана байдалые саашадань һайжаруулха байһаниинь мэдээжэ.

Энэ ехэ хүнгэлэлтэ нэн түрүүн һүүлэй жэлнүүдтэ парти, правительствын хүтэлбэреэр хүдөө ажахые хүгжөөхэ тушаа абтаһан хэмжээ ябуулгануудай амжалтатайгаар бэелүүлэгдэһэнэй, тэрэнэй эсэстэ колхозуудай, совхозуудай ажахынуудай эрид хүгжэһэн, хэдэн зуун шэнэ совхозуудые эмхидхэһэнэй ашаар туйлагдаа гэжэ тогтоол сооһоо мэдэгдэнэ. Энэ мэдээсэл маанадые бүри ехээр урмашуулна, ниитынгээ ажахые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ зориг нэмээнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ совет арадай туйлаһан эдэ амжалтануудые доро дараха, КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хубилгаха гэжэ партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг һэдэһэн байна. Бидэ энэ бүлэгэй хорото ябадалые эрид буруушаанабди.

Би һамгантаяа колхозойнгоо хонидые хэдэн жэлэй туршада харууһалжа ябанабди. Мүнөө жэлдэ отарынгаа 451 хониной тус бүриһөө дунда зэргээр 2,7 килограмм нооһо абаха байгаа һаа, хонин бүриһөө 3 килограмм нооһо абаабди. Тиигэжэ колхоздоо, гүрэндөө түсэбһөө гадуур хоёр центнер шахуу нооһо тушааһан байнабди.

Энэ жэлдэ хониднай тобир тарганаар ондо ороо. Тиимэһээ июль һарада бултыень ороондо оруулжа, шэнэ жэл гаратар бултанһаань хурьга абаха зорилготой байнабди.

Парти, правительствынгаа манай ажаһуудал тухай саг үргэлжэ анхаралаа табижа байһандань харюу болгон, бидэ, хонишод, улам эршэмтэйгээр ажаллажа, ниитынгээ ажахые бүри түргэнөөр хүгжөөхын түлөө хүсэ шадалаа гамнахагүйбди.

Ц-Ж. Дамбиев, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон.

Тарбагатайн аймагай Хрущёвой нэрэмжэтэ колхоздо хонидой нооһо хайшалалга дүүрэжэ байна. Түрүү хайшалагшад үдэртөө 25—30 толгой хониной нооһо хайшална. Дунда зэргээр хонин бүриһөө 3 килограмм 600 грамм нооһон хайшалагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрхим хайшалагшад— колхознигууд (зүүн гарһаа) Г. А. Мясников, В. К. Михалев гэгшэд нооһо хайшалжа байна.

З. Веснинагай фото.

Полевой стануудые барина

Һүүлэй үедэ Түнхэнэй аймагай колхозуудта һайнаар түхеэрэгдэһэн полевой стануудые бариха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна. Тиимэ станууд тусгаар типовой проектын ёһоор баригдаһан, дотороо ехэ һайн түхеэрэлгэтэй юм.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз баранһаа урид (20 үдэрэй туршада) тиимэ полевой стан барижа дүүргээ. Полевой стан доторнь 20 койкотой 2 таһалга, кухнитай столово, улаан булан, угаалгын таһаг, хубсаһа үлгэхэ газар, душ, учетчик бригадир хоёрой байха таһалга гэхэ мэтэ бии. Колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Халударов) полевой стандаа оро дэбисхэр, хүгжэмэй инструментнүүд, шатар, домино гэхэ мэтэнүүдые худалдан абаа, радио оруулаа. Мүн тиимэ полевой стан Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо баригдаа. Энэ барилгань гол түлэб Түнхэнэй МТС-эй тракторна 7-дохи бригадын гэшүүдэй хүсөөр бүтээгдэһэн байна.

Энэ үдэрнүүдтэ Хэрэнэй МТС-эй барилгашад «Путь Ленина» колхоздо ехэхэн полевой стан барижа дүүргэхэнь. Тэрэ стан соонь 25—30 хүн байха юм.

Мүнөө XVII партсъездын, «Красный пахарь», Жуковай, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозуудта типовой полевой станууд баригдажа эхилэнхэй.

Е. Никитин.

Республикын колхозуудта, совхозуудта һү һаалгын ябаса тухай

1957 оной июлиин 1-нэй мэдээн

Аймагууд	һү һааха түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр) 1957 оной январиин 1-һээ июлиин 1 хүрэтэр	Үнеэн бүриһөө (килограммаар): 6 һара соо	июнь һарада	Тэрэ тоодо июниин 3-дахи арбан хоногто
Б-Кударын	42,4	648	201	80,1
Баргажанай	53,9	478	174	52,4
Бичурын	69,6	755	181	66,4
Зэдын	54,8	721	179	68,4
Яруунын	60,0	674	206	80,7
Заиграйн	57,5	678	181	66,5
Закаменай	39,6	307	94	31,5
Иволгын	69,4	741	173	62,0
Кабанскын	50,4	705	197	76,1
Хэжэнгын	49,0	471	161	60,2
Кударын	62,5	755	189	69,3
Курумканай	65,5	558	166	62,2
Кяхтын	67,5	846	194	66,4
Мухаршэбэрэй	61,3	654	179	65,2
Ахын	26,0	52	28	—
Прибайкальска	50,9	892	230	86,4
Сэлэнгын	63,8	836	165	64,6
Тарбагатайн	80,5	901	184	63,3
Ториин	54,7	458	123	48,6
Түнхэнэй	48,5	541	152	59,2
Хориин	58,2	643	196	70,0
Баунтын	56,3	530	161	—
Хойто-Байгалай	46,0	602	162	—
Совхозууд				
Кяхтын	72,5	940	240	
«Эрдэм»	57,7	866	213	
Бичурын	63,7	843	250	
Яруунын	51,8	758	202	
Боргойн	35,5	716	200	
Сэлэнгын	53,1	657	143	
Хориин	42,8	432	97	

* * *

Июнь, июль, август һарануудта һү һаалгые эрид ехэ болгохо эгээл таатай саг гээшэ. Түрүү колхозууд энэ арга боломжые хүсэдөөр хэрэглэжэ, зунай сагта һү һаалгые ехээр дээшэлүүлнэ. Жэшээлхэдэ, Прибайкальска аймагай бүхы колхозууд дунда зэргээр үнеэн бүриһөө июнь һара соо 230 килограмм һү һаагаа юм. Мүн тиихэдэ үнеэн бүриһөө 200 килограммһаа дээшэ һү һааһан Яруунын, Байкало-Кударын аймагууд муу бэшэ амжалта туйлаа. Яруунын аймагай Эгэтын МТС-эй харьяата колхозууд июнь һара соо үнеэн бүриһөө 229 килограмм, мүн Ехэ-Кударын МТС-эй, Суулгын МТС-эй, Охин-Булагай, Темлюйскэ ба Итанцын МТС-үүдэй харьяата колхозууд үнеэн бүриһөө июнь һара соо 226—200 килограмм һү һааба.

Июнь һара соо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 340 килограмм һү һааһан Заиграйн аймагай «Красный опытник» колхозой һаалишадай амжалта һайшаан дэмжэмээр байна. Тус колхозой түрүү һаалишан Софья Минибаева июнь һара соо үнеэн бүриһөө 375 килограмм гэхэгү, али үдэр бүхэндэ үнеэн бүриһөө 12,5 килограмм һү һаагаа. Мүн һаалишад Елизавета Носова, Мария Васильева, Анна Михайлова ба Зинаида Ханова гэгшэд 341—316 килограмм һү һааһан байна.

Кударын аймагай «Путь Октября» колхозой һаалишад үнеэн бүриһөө 275 килограмм һү һаажа, һайн амжалта туйлаа.

Республикын суута һаалишан Федосия Семеновна Казазаева зургаа һарын турша соо нютагай үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 1800 килограмм һү һаажа, Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой һаалишадай мүрысөөндэ түрүүлнэ. Энэ һаалишан июнь һара соо үнеэн бүриһөө 322 литр һү һаагаа юм.

Эдэ бүгэдэ хадаа һү һаалгые зунай һарануудта дээшэлүүлхэ арга боломжын ехэ байһые харуулна. Гэбэшье энэ арга боломжо зарим газарта муугаар ашаглагдана. Илангаяа һү һаалгаараа Закаменай, Торнин, Түнхэнэй, Курумканай аймагай колхозууд, мүн баһа Сэлэнгын ба Хориин совхозууд урдынхидаал адли гээгдэһээр. Эдэ аймагуудта хура бороо элбэгтэй байжа, бэлшээри талын ногооной хэды һайн гарабашье, үнеэдһээ һү һаалгань нэмэнэгүй. Жэшээ болгон Закаменай аймагай колхозуудай байдалые хаража үзэхэдэ, һү һаалгые зунай һарануудта хоёр-гурба дахин ехэ болгохо бүхы аргатай байгаад, энэ арга боломжоёо хэрэглэжэ шаданагүй. Жэшээнь, Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо племенной үүлтэрэй үнеэдһээ үдэртөө оройдоо 4—5 литр һүн һаагдана. Харин тиихэдэ тус колхоз, ургаса һайнтай, уһаар элбэг бэлшээритэй, концентрированна тэжээлээр элбэг байха юм. Тиигэбэшье һү һаалга дээшэлнэгүй, ажахын жэлэй юһэ һара соо үнеэн бүриһөө оройдоо 500 шахуу литр һүн һаагдаад байна. Энэ колхозой һүнэй товарна фермын һаалишадай ажал хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнхэй, үнеэдэй адуулгые һайнаар эмхидхэхые оролдоногүй. Мүнөө хүрэтэр үнеэд һүниин сагта адуулганда ябанагүй. Үнеэдэй һаалгын үедэ зоотехническэ юрын гурим заабари сахигданагүй, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые һаалишад ажалдаа хэрэглэнэгүй.

Энэ аймагай Ворошиловай ба Хрущевой нэрэмжэтэ, «Байкал», «Коммунизм» колхозууд юһэ һарын турша соо үнеэн бүриһөө оройдоо 270—320 литр һү һаагаа. Харин Ворошиловай нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «Байкал» колхозууд һү һаалгаяа нёдондонойхиһоо бага болгожорхёо.

Энэ байдалаа мэдэжэ байгаад партиин Закаменай айком ба аймгүйсэдком хэмжээ абанагүй. Тиихэдэ Түнхэнэй, Торнин болон бусад аймагуудай колхозуудта һү һаалгые дээшэлүүлхэ тэмсэл һулаар табигданхай.

Мүнөө июль һара соо үнеэн бүриһөө 250—350 литр һү эрхэ бэшэ һааха зорилго урдаа табижа, һаалишадай дунда социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй.

Хаа хаанагүй үнеэдые һүниин сагта адуулха, үнеэдтэ ногооон тэжээл, мүн концентрат буйлуулжа үгэхэ, халуун үдэр үнеэдээ оло дахин уһалжа байха хэмжээнүүдые бэелүүлхэ шухала. Мүн мал адуулагшадай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ ба энэ ажалда үнэн сэхэ колхознигуудые шэлэжэ табиха хэрэгтэй.

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД, МТС, СОВХОЗУУДАЙ ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭД!

Үбһэ хуряалгада жэгдэрэн орожо, үхэр малдаа элбэг ехэ тэжээл бэлдэе

Түүбэрилэн сабшалга

ХЭЖЭНГЭ. (Телефоноор абтаба). Энгельсын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд аймаг соогоо түрүүлэн сабшалан дээрээ гаража, түүбэрилэн сабшалгые эхилбэ. Арба гаран хүнһөө бүридэһэн Дагба Нимаевич Нимаевай хүтэлбэрилдэг таряан ажалай бригада Хасууртай гэжэ газарай сабшалан дээрэ гаража, отог байраяа түхеэрээд, намаг болдог, нуурай захын ожорһо ногоое сабшажа захалаа. Тиигэжэ энэ бригадын долоон гар хажууршад, нэгэ морин сенокосилкашан түрүүшын гектарнуудай ногоо сабшаад байна.

Тус колхозой гэшүүд силосэйнгээ хуушан нүхэнүүдые бараниень сэбэрлээд, шэнэ нүхэ хэжэ байна. Иигээд һаяын үдэрнүүдтэ үрмэдэһэ ногоогоор эртын силос даража захалхань.

Ц. Дандаров.

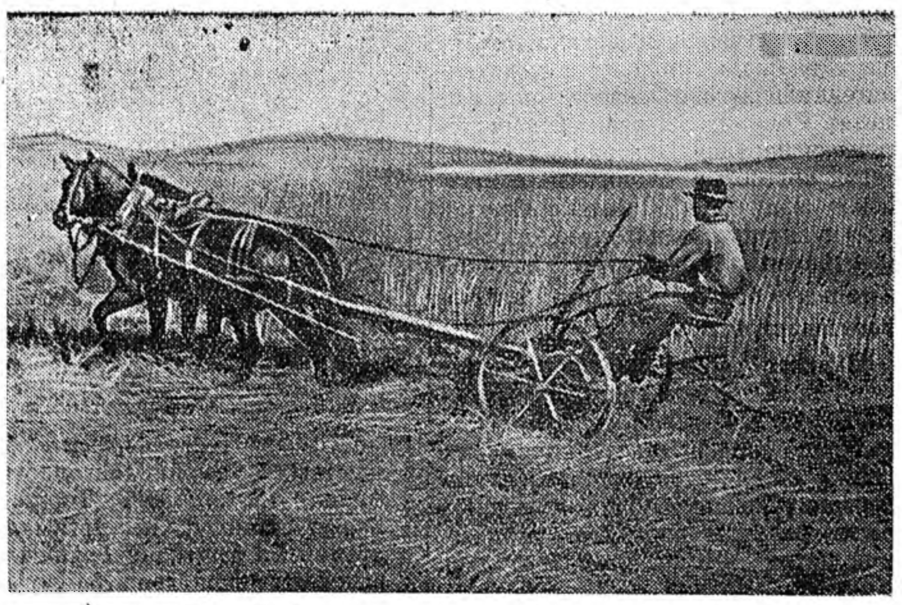

Иволгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз тэжээл бэлдэжэ эхилээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: намагай захын ожорһо хулһа морин косилкаар сабшажа ябана.

А. Кочергинэй фото.

Түрүүшын бухалнууд

Энэ жэлдэ Ярууны совхозой сабшалан бэлшээриин үбһэ ногооной ургаса урда жэлэйхиһээ жэшээгүй һайн. Эндэ һая наашадаашье иимэ ургаса гараагүй байгаа.

Мүнөө тус совхозой фермэнүүдэй тэжээл бэлэдхэлгын тусхай бригаданууд нёдондо жэлэйхиһээ арбан хоногоор урид үбһэ сабшажа эхилээ. Совхозой дүрбэн фермэнүүдһээ хамтадаа зуу гаран хүн, хэдэн морин сенокосилка сабшалан дээрэ гаранхай.

— Иигээд бултадаа үбһэнэй хүдэлмэридэ жэгдэржэ ороходоо 300 гаран хүн, хэдэн арбаад морин сенокосилка, морин тармуур болон тракторна сенокосилканууд ороһон байха,—гэжэ совхозой директор нүхэр Зайцев хөөрэнэ.

Совхоз соогоо түрүүлжэ үбһэнэй хүдэлмэрние Георгий Сорокиной бригадынхид эхилээ. Мүнөө Могзончик гэжэ газарта түрүүшын бухалнууд бодожо байна.

Үбэлжэлгын үедэ үхэр малаа бардам хүрэхэ тэжээлээр хангахын тулада Ярууны совхоз мүнөө жэлдэ 180 мянган центнер бүдүүн тэжээл бэлэдхэхээр, тиихэдэ үнеэн бүридэ 7 тонно, хонин бүридэ 2 центнер силос дараха түсэбтэй.

Г. Гантимуров, «Сталинец» газетын харюусалгата секретарь.

Бэлэдхэл муутай һууһаар

Энэ жэлдэ Зэдын аймагай сабшалан, таряалан дээгүүр үбһэ ногооной гараса урда жэлнүүдэйхиһээ һайн. Хэрбээ үбһэ хуряалгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтажа, тэрэ хүдэлмэриие эмхитэйгээр эхилэн, шамдуугаар ябуулаагүй һаа үбһэ сабшалгын, таряа хуряалгын зэргэшэхэнь холо бэшэ болоод байна.

Зүгөөр, үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин газаа орожо ерээд байхада, эндэхи колхозууд энэ шухала кампанида тон хангалтагүйгөөр бэлдэнэ.

Зэдын колхозууд мүнөө жэлдэ хаба шадалайнгаа хүрэхысэ сабшалангайнгаа газарые гараар сабшажа, бүри арьбан ехэ үбһэ абахые оролдоно. Гэбэшье, колхозууд гар хажуур, алха дүшэ, бүлюу болон бусадаар ехэ дутамаг байна. Энээн тухай Зэдын аймпотребсоюз эртээнһээ һаналаа табяагүй гү, али ойндоо оруулаагүй гэхэдэ зохихоор. Энээниие юун гэршэлнэб гэхэдэ, эндэхи аймпотребсоюз хэдэн зуун хажуур һая Ториһоо асараа. Яахадаа Торидо хажуур байгаад, Зэдэдэ үгыб гэһэн асуудал гарана. Юуб гэхэдэ, ториинхид үбһэ хуряалга тухай мартаагүй, уридшалан бэлэдхэжэ байгаа ха юм.

Аймпотребсоюзда колхозуудһаа үгтэһэн захилай ёһоор 1500 хажуур, 200—200 алха дүшэ, 1500 бүлюу, 1000 аса, мориной тоног зэмсэг, аргамжа гэхэ мэтэ хэрэгтэй болохоор хараалагдаһан байгаа. Теэд эдэ захилнууд хэр дүүргэгдээ гээшэб гэхэдэ, үшөөл ехэ дутамаг байна. Оройдоо 300 хажуур, 112 алха дүшэ, 230 бүлюу, 300 аса болон бусад хэрэгсэлнүүдые колхозуудта худалдан үгэхыень хубаари табижа, магазинда оруулһан байха юм.

Гансахан Үшөөтэйн сельподо Доржо Банзаровай, Сталинай нэрэмжэтэ, Инзагата нютагай колхозуудһаа 600 аса, 500 хажуур, 500 хомууд тоног, наждачна 10 станогой захил хэгдэһэн байгаа. Тэдэнь һүүлшын үдэр хүрэтэр үшөө абтаадүй байһаар.

Гадна, аймагай колхозуудта силоснэ барилганууд ужаг удаанаар, бүтээсэ багатайгаар ябуулагдана. Түсэбэй ёһоор аймаг дотор хамта дээрээ 13700 тонно багтаамжатай силосэй 93 барилганууд хэгдэхэ байгаа. Тэдэнэй 70 процентнь июлиин 1-дэ бэлэн болгогдохо байһан аад, оройдоол силосэй дүшөөд нүхэн малтагдаа. Эдэ нүхэнүүдынь багтаамжаараа түсэбөөр хараалагдаһанай хахадтаншье хүрэхэгүй юм. Барилгануудые шефтээ абаһан аймагай зарим эмхи зургаанууд мууса хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө модоной набша суглуулжа, набшаһата тэжээл бэлдэхэ хаһа үни хада ерээ. Теэд нэгэшье колхоз энээндэ ороогүй. Набшаһата тэжээл бэлдэхэ талаар үгтэһэн түсэб нёдондо дүүргэгдээгүй. Энэ ябадал мүнөө жэлдэ дабтагдахаар байна.

Ядахадаа Доржо Банзаровай, Чапаевай нэрэмжэтэ колхозууд үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин түсэб мүнөө хүрэтэр табяадүй. Энэ хадаа колхозуудай ехэ дутагдал болоно.

Үбһэ хуряалгада бэлэдхэлэй хүдэлмэри дары дүүргэжэ тус кампаниие эмхитэйгээр захалха саг тулаа.

Н. Цыбенов, манай корр.

Хэзээ заһабарилагдаха юм?

Курумканай аймагай колхозуудта үбһэ хуряалгын үе дүтэлөө. Тус аймагай колхозууд үбһэ хуряалгада эртээнһээ бэлдээгүй байха юм.

Үбһэ тэжээл, силос һайса бэлдэнгүй малаа тобир тарганаар ондо оруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гээшэ бэрхэтэй хэрэг бшуу. Үбһэ багаар абаһан колхозуудта намарай, үбэлэй, хабарай һарануудта мал ехээр турадаг, ашаг шэмэ үгэлгэнь доошолдог. Муу тэжээлтэй байһан, үбһэ, силос, кукуруза, нэмэлтэ ногоон тэжээл багаар эдиһэнһээ боложо мал гарзалдаг.

Эгээ энэ үедэ, үбһэ хуряалгын эхилхэеэ байхада Калининай нэрэмжэтэ колхозойхид ямаршье бэлэдхэлгүй, һанаа амархан һуужа байна. Үбһэнэй машина косилканууд хүсэд заһабарида ороогүй. Үнгэрэгшэ жэлэй аса тармуур, гар хажуурнууд хаягдахань хаягдаһан, зариманиинь эбдэршэнхэй хэбтэһээр. Поли, сабшаланда морид, үхэр мал, үнеэд, хонидшье зоргоороо ороод ябажа байдаг. Энээниие хэрэглэхэ, хараха хүн үгы ха.

Сабшалангай газарта ямаршье хүдэлмэри хэгдээгүй байшоо. Зундаа намаг хатаагдаагүй, хуушанай хяараа байһаар. Тус колхозой комплексно бригадын бригадирнууд үбһэнэй хүдэлмэриин бэлэдхэлые мартажархёо ха. Косилкануудай частьнууд, мүн бусадшье машинын яһала хэрэглэгдэхээр частьнууд эндэ тэндэ хаятай, жэбэржэ хэбтэнэ.

Үбһэ хуряалгада һайнаар бэлдэбэл, үбһэндэ ороходоо нэгэшье үдэр һаатангүй, үндэр бүтээсэтэйгээр бригаданууд ажаллажа, тиигэжэ богонихон болзорто шэмэтэй һайн үбһэ ехээр сабшан абаха болоно.

Үбһэ хуряалгын бэлэдхэлые жэлһээ жэлдэ удаарууддаг, нобшорууддагһаа боложо, эндэ үбһэнэй хүдэлмэри ехээр унжагайрдаг, үбһэ тэжээл тон багаар абтадаг байгаа.

Буртаг бургааһатай, намагтай аад, сабшажа болохоор, үбһэ ногоо элбэгтэй газарнууд урдань миил саһанда даруулшадаг һэн.

Мүнөө жэлдэ нёдондонойнгоо алдуу дутуунуудые дахин дабтангүй, үбһэ тэжээл бэлэдхэлгые тон богони болзор соо һайн шанартайгаар үнгэргэхэ тухай колхозой хүтэлбэрилэгшэд дары хэмжээ абаха зэргэтэй.

Д. Санжиев.

Ябаганһаа ядуу телефон

Телефон гээшэ холо газарта байһан хүниие хонхоороо дуудаад, хэрэгсээһэн хүнтэйнь хөөрэлдүүлжэ шададаг ха юм. Зүгөөр, Заиграйн центрын телефониие тиигэжэ магтахаяа маргахаар байна. Яаралтай хэрэгээр яралдахын түлөө яһанайнгаа хүлһэ адхажа байжа оролдобол, «хахад минута хүлеэгты», «хөөрэлдэжэ байнад», «лини эбдэршоо» гэхэ зэргын гэмэргэн харюу дуулдадаг. Арбаад минута боложо, арайарайхан хөөрэлдэжэ эхилээд байтар, «Телефооноор төөриһэн» үшөө нэгэ хүнтэй уулзуулжархидаг. Гурбан хүнэй ганса лини буляалдаһаар байтар, радиодамжуулга эхилжэ, хүсэтэ хүгжэм хүнхинэшэдэг. Уданшьегүй уур сухалаа хүрэнхэй телефонистка Шитинагай гү, али Денисовагай бадарган бадашаан дуулдаад, хөөрэлдөөн таһаршадаг. Хэдэн километр газарта байгаа хүнтэй ябагаар ошожо уулзабал дээрэтэдэг агша. Тээсгэн нэгэ үхибүүн үбшэлшөөд, мэгдэшэнхэй эхэнь телефон-автомадта гүйжэ ошоод, аргашаниие гэртээ дуудахаяа больница абажа ядаа һэн. Арбан таба мүнгые залгихаһаа гадна, үшөө хахад час сагыень залгижархёод, тэрэ телефон-автомат тэбхыжэ абяагүй байгаа бшуу. Тэрэ эхэ үбшэн үхибүүгээ тэбэреэд, өөрөө больница ошоо бэлэй. Заиграйн телефоной станциин тохир бохироор хүдэлдэг тушаа аймагай газетэ бэшэһэн юм. Зүгөөр, хэлхеэ холбооной конторын начальнигай орлогшо нүхэр Потужный «намһаа ехэ хүн үгы, нарһанһаа бүдүүн модон үгы» гэһэндэл, алдуугаа аймагай газетэдэ тохохо һаналтай байнхай. Эгээ энэ үедэ конторын начальник нүхэр Думпов ябаганһаа ядуу телефоноо стол дээрээ урдаа табяад, задалжа үзэһэй даа. Гансашье бэшэ, бүхы телефонуудайнгаа һуларһан шүрэбүүдые шангадхан мушхахаар болообо гэжэ ойлгохо һэн!

В. Жигжитов.

Ярууны загаһан яашооб?

Ярууны нуурнуудһаа янза бүриин загаһа баридаг гэжэ мэдэдэг байгааб. Нарһата тээшэ дүтэлжэ ябахадаа, аймагай центрын магазинуудта шэл амһарта cooһoo амиды загаһа худалдадаг бэшэ ха гү гэжэ һанаадхёоб. Эдеэ хоолой элдэб газарнуудаар хүлэйнгөө холотор ябаад, загаһанай зангалайшье, һүүлшье харабагүйб. Загаһан гээшэ гараараа барихада мүлшэрхэй, барюубшагүй хадаа губшуурһаа гулдиржа гараад, арилдаг болошоо юм гү гэжэ гайхаад, зонһоо асуухадамни баригдадаг загаһан баригдажа байдаг, ондоо тээшээ эльгээгдэжэл байдаг гэлсэбэ. Сэб сэхэ Ярууны аймпотребсоюз ошоод, аймагай центрын болон бэшэ тосхонуудай ажалшадта загаһа шаража, шанажа, сонгоожо худалдадаг болыт гэжэ хэлэхээр болоо.

А. Дылыков.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Хэмжээ абахаар болоо

Зэдын аймагай Инзагата нютагай колхозой дэргэдэ маслопромой сепараторна пункт бии юм. Пунктые даагша М. А. Кочетова ажал хүдэлмэридөө тон муугаар хандана. Эндэнь тоһо тушаажа абахада хэрэгтэй шэгнүүр бии аад, эбдэрһээр һараһаа үлүүтэй болоо. Мүн һү, тоһо эюулхэ сэбэр амһартанууд тон үсөөн. Пунктын байрада ариг сэбэр сахигданагүй, полынь хэдэн хоногто угаагдадаггүй. Тэрэнһээ гадна һаба һуулганшье сэбэрлэгдэнэгүй. Хүдэлмэриин үедэ нүхэр Кочетовае олохо гээшэнь тон бэрхэтэй. Жэшээлхэдэ, июниин 13-да гүүртын тоо бүридхэгшэ В. Загадулина эртэ үглөөнһөө эхилжэ үдэрэй 11 час болотор һүеэ тушаажа шадангүй байһан юм.

Тус пунктын хүдэлмэриие һайжаруулхын тула хэмжээ абаха саг ерээ.

Д. Цыремпилов.

Кино харуулгые һайжаруулха

Кировэй нэрэмжэтэ (Бичура) колхозой хоёрдохи комплексно бригадын гэшүүд үни заяанай кино харахаяа болишоо. Юундэб гэхэдэ, тус бригадада кинобудка үгы гээд, кино ерэдэггүй байһан юм. Тиихэдэнь колхозой бригада кинобудка бариһан, клубаа һэльбэн заһабарилһан байгаа. Тиихэдэншье кино харуулагданагүй. Кино харуулагдахаяа болиһоор хоёрдохи жэлээ боложо байна. Энэ асуудал колхозой хамтын суглаан дээрэ хэды дахин хэлэгдэһэн, шиидхэбэришье абтаһан байха. Теэд кино үгыдээл үгы.

Аймгүйсэдкомой культурын таһагайхид энээн тушаа мэдэбэшьеһаа, абяа аниргүй һууна.

Манай комплексно бригадын гэшүүдтэ хэзээ кино харуулагдажа, колхознигууд сэдьхэлээ ханаха гээшэб?

С. Улзытуев.

Шиидхэгдэхээр болоһон асуудалнууд

Эхин һургуулиин һурагшадай бэеэ даагаад һураха ба үгэ хэлээ хүгжөөхэ хэрэгтэ классһаа гадуур уншалгын тон шухала үүргэ дүүргэдэг байһаниинь мэдээжэ.

Манай бурят-монгол һургуулиин түрэлхи хэлэнэй программа соо классһаа гадуур уншаха номуудай список бии. Тэдэнэй тоодо ородой классигуудай, советскэ уранзохёолшодой болон манай бурят-монгол уранзохёолшодой зохёолнууд оролсонхой. Зүгөөр тэдэ номууд олонхи ушарта арбаад жэлэй урда тээ хэблэгдэһэн байна. Тэдэниие манай округтохи магазинуудһаа байтагай, Улан-Удын номой магазинуудта олохонь аргагүй байна.

Иимэһээ манай һургуулиин багшанар классһаа гадуур уншалга эмхидхэжэ шададаггүй, һурагшадта бэеэ даажа ном уншаха дүршэл олгодоггүй байһаниинь гэмшэлтэй. Мүн түрэлхи хэлэн дээрэһээ уран гоёор уншажа һургаха ябадалда жэшээ болгомоор пластинканууд оройдоо байдаггүйнь гайхалтай.

Бурят-Монголой АССР-эй Гэгээрэлэй, Культурын министерствонүүд классһаа гадуур уншаха номуудые ба уран уншалгын пластинкануудые гаргахаяа яана гээшэб?

Манай һанахада, Х. Намсараевай «Эжэл гурбан нүхэд», Ч. Цыдендамбаевай «Банзаровай лагбан», Ж. Балданжабоной «Түүдэгэй дэргэдэ», «Гал ууд» г. м. олон номуудые «һургуулиин библиотекэ» гэжэ сереэр хэблэхэ, мүн уран уншалгын пластинкануудые олон тиражтайгаар гаргаха хэмжээ республикын Гэгээрэлэй, Культурын министерствонүүдэй абадаг һаа тон һайн байгаа.

Агын Бурят-Монголой национальна округой багшанар: **Н. Базаржапова, Р. Базарон, Х. Базарова** болон бусад.

Ойлгосотой лекцинүүдые олоор уншаха

РСФСР-тэхи политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлдэг обществын Бурят-Монголой отделениин табадахи пленум Улан-Удэдэ июлиин 4-нэй үдэр болобо.

«Политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлдэг обществын БМАССР-тэхи отделениин хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» элидхэл тус отделениин харюусалгата секретарь нүхэр П. М. Матвеев хэбэ.

Культурын министерствын лекционно пропаганда ябуулдаг үүргые политическэ болон научна эрдэм дэлгэрүүлдэг обществодо дамжуулан үгэһэнэй эсэстэ үзэл сурталыг нэбтэрүүлхэ хүдэлмэриие эрхилэлгэ нэгэ газарта боложо, эрдэм ухаа арад зоной дунда тайлбарилан дэлгэрүүлхэ хэрэг эли бодо һайжаржа байна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ. Хэрбээ нёдондо жэлэй түрүүшын хахадта 3644 лекци уншагдаһан байгаа һаа, энэ жэлэй 6 һара соо 5106 лекци уншагдаа. Хүдөө ажахын асуудалнуудаар, түрүү дүй дүршэлөөр, научно-техническэ эрдэм дэлгэрүүлхэ талаар һүүлэй үедэ лекци олоор уншагдадаг болоо.

Һүүлэй хоёр-гурба һара соо манай республика дотор обществын гэшүүдэй 145 хүдөөгэй бүлэгүүд, аймагуудта, хүдөөгэй болон колхозуудай клубуудта, промышленна предприятинуудта, дээдэ болон партийна һургуулинуудта 138 лектори эмхидхэгдээ. Обществын гэшүүд болгон һүүлэй 6 һара соо 615 хүн абтаа. Илангаяа Ярууны, Хойто Байгалай, Бичурын аймагуудта бэлэдхэл һайнтай түрүү колхознигууд, интеллигенци обществын гэшүүд болгогдон олоор абтаһан байна.

Һүүлэй үедэ обществын Баргажанай, Байкало-Кударын, Кударын, Заиграйн, Кяхтын, Прибайкальска аймагуудай отделенинүүдэй гэшүүд түлөөһэгүй болон публична лекци олоор уншадаг болоо.

Тиибэшье обществын Бурят-Монголой отделениин хүдэлмэри мүнөөнэй эрилтэдэ хүсэд хүрэнэгүй. Естественно-научна, политэкономиин, физкультурын асуудалнуудаар лекци үсөөн уншагдаһаар. Мүн Бичурын, Иволгын, Хэжэнгын, Мухаршэбэрэй, Тарбагатайн, Ярууны, Хориин аймагуудта түрүү дүршэл тухай, хүдөө ажахын асуудалнуудаар лекци үсөөн уншагдана. Мүн обществын бүхы гэшүүд лекци уншалгада эдэбхитэйгээр хабааданагүй гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Нүхэр Матвеевэй һүүлээр ВЛКСМ-эй обкомой секретарь Г. К. Ячменева «Залуушуулай дунда ябуулагдаха лекционно пропагандые һайжаруулха тухай», научно-атеистическэ секциин бюрогой түрүүлэгшэ Н. А. Миронов «Научно-атеистическэ пропаганда эрхилхэ Бүхэсоюзна семинар-зүблөөнэй дүнгүүд тухай нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэбэ.

Удаань обществын Баргажанай аймагай отделениин түрүүлэгшэ П. Эдинг, обществын Мухаршэбэрэй аймагай отделениин харюусалгата секретарь нүхэр П. А. Белозеров гэгшэд Бурят-Монголой отделениин IV пленумэй шиидхэбэриие хэр зэргээр дүүргэжэ байһан тухайгаа элидхэһэн байна.

Һүүлэй үедэ научно-атеистическэ пропаганда һулаар ябуулагдана. Энэ жэлэй түрүүшын хахад соо Кяхтын, Хориин, Сэлэнгын, Баргажанай, Иволгын, Мухаршэбэрэй аймагуудта научна атеизмын асуудалнуудаар лекци уншагдаагүй. Иимэрхүү байдалтай эбсэжэ болохогүй. Байгаалиин хүгжэлтын жама ёһонууд тухай, эрдэм ухаанай туйлалтанууд тухай лекци олоор уншадаг боложо, манай общество дэгээ хуушан сагай үлэгдэл боложо үлэһэн шажанай сурталтай шангаар тэмсэхэ зэргэтэйбди гэжэ элидхэлшэ нүхэр Миронов хэлээ.

Арад зоной дунда эрдэм ухаанай туйлалтануудые дэлгэрүүлхэ талаар партиин Центральна Комитедэй обществын үмэнэ табиһан зорилгонуудые бэелүүлэн, обществын Баргажанай аймагай отделени хүдэлмэреэ зарим тэды һайжаруулжа байна гэжэ нүхэр Эдинг элидхэбэ. Обществын аймагай отделени эмхидхэлэй талаар бэхижээ. Мүнөө обществын гэшүүд болгон 100 хүн абтанхай. Тэрэ тоодо 38 багша, 16 хүдөө ажахын мэргэжэлтэ, хэдэн колхозуудай түрүүлэгшэнэр болон партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд бии. Хүдөө нютагуудта обществын хүдөөгэй 9 бүлэг байгуулагданхай. Хүдөөгэй бүлэг, отделениин секци бүхэн түсэбэй ёһоор хүдэлдэг.

Эмхидхэлэй хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые абаһанай, партийна организацинуудай манай хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр туһалһанай ашаар олон лекци уншагдадаг болоо. Хэрбээ нёдондо жэлэй туршада 256 лекци уншагдаһан байгаа һаа, энэ жэлэй түрүүшын хахад соо 214 лекци уншагдаа. Хүдөө ажахын гол шухала асуудалнуудаар лекци олоор уншагдадаг болоо. Манай эндэ совет засаг тогтоохо үедэ Баргажанда болоһон тэмсэл тухай фотобуулгаринуудые, дурдалгануудые суглуулжа дүүргээд, һаяын үедэ Октябриин 40 жэлэй ой тухай лекцинүүдые уншажа захалхамнай гэжэ нүхэр Эдинг хэлэбэ.

Обществын Мухаршэбэрэй отделениин харюусалгата секретарь нүхэр Белозеров аймагайнгаа совхоз болон колхозуудта лекци олоор уншадаг болохын тула абажа байһан хэмжээнүүд тухайгаа хэлээд, Октябриин революциин 40 жэлэй ойдо бэлэдхэжэ байһан тухайгаа элидхэбэ. Совет засагые Бурят-Монголдо тогтоохын түлөө болоһон тэмсэлдэ хабаадалсаһан улаан партизануудтай уулзалга Гашей, Заган, Мухаршэбэр тосхонуудта үнгэргэгдөө гэжэ хэлээд, обществын гэшүүд һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ хүртэсын талаар ойрын жэлнүүдтэ США-е хүсэхэ гэһэн партиин уряае бэелүүлхэдэнь аймагайнгаа ажалшадта али болохоор туһалха зорилго урдаа табина гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэдэ түрүүлэн үгэ абажа хэлэһэн нүхэр Кузичев хадаа партида харша Маленковой, Кагановичын болон Молотовой бүлэг тухай партиин Центральна Комитедэй июньскэ Пленумэй абаһан шиидхэбэриие обществын Бурят-Монголой отделениин пленум нэгэн дуугаар һайшаана гэжэ мэдүүлбэ.

Обществын Курумканай отделениин түрүүлэгшэ нүхэр Шагдарон түрэлхи бурят хэлэн дээрэ лекци, элидхэл үсөөн уншагдана гэбэ. Бурят литературна хэлэн дээрэ, бусад хэлэнүүдтэй холин худхангүйгөөр, һайнаар, ойлгосотойгоор лекци уншажа шадаха хүнүүдые бурядуудай дундаһаа бэлэдхэхэ тушаа, мүн түрэлхи хэлэн дээрэ ойлгосотой, тодоор бэшэгдэһэн лекци эльгээхэ талаар республиканска отделени ямаршье хэмжээ абанагүй гэжэ тэрэ тон зүб шүүмжэлбэ. Һүүлэй 2—3 жэл соо Улан-Удэһээ манай аймагта ерэһэн нэгэшье бурят лектор түрэлхи хэлэн дээрэ лекци, элидхэл хээгүй. Тиихэдэ манай аймагай олонхинь бурят зон юм. Тэдэнэрэй диилэнхинь, илангаяа мал ажалда хүдэлжэ байгаашад ород хэлэ мэдэхэгүй шахуу юм. Тиимэһээ һаалишадай, хонишодой болон бүхы колхознигуудай дунда түрэлхи хэлэн дээрэнь лекцинүүдые олоор уншадаг болохо тушаа анхарал ехээр хандуулха шухала.

Шажанай мунхаг үзэлдэ эсэргүү пропаганда илангаяа залуушуулай дунда үргэнөөр ябуулха шухала гэжэ обществын гэшүүн нүхэр Асеев хэлэбэ. Саашадань нүхэр Асеев залуу үетэниие марксистска үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ тушаа һургуулинуудай үүргэ дээшэлүүлхэ тухай тогтон хэлээ.

Холын аймагуудта эрдэмэй тусгаар һалбаринуудаар ехэ мэргэжэлтэй болоһон хүнүүдые обществын республиканска отделени үсөө эльгээнэ гэжэ обществын Закаменай отделениин харюусалгата секретарь нүхэр Стальдармаев шүүмжэлбэ.

Түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ мэргэжэлтэдэй үүргэ дээшэлүүлхэ тушаа, мүн багшанарые естественно-научна эрдэм дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ олоорнь хабаадуулха тушаа республикын Хүдөө ажахын болон Гэгээрэлэй министерствонүүд ямаршье заабари, захиралта хүдөөдэ хүдэлжэ байһан мэргэжэлтэдтэ, багшанарта үгэдэггүй гэжэ обществын Кабанскын аймагай харюусалгата секретарь нүхэр Ананин шүүмжэлбэ.

Обществын V пленум зүбшэгдэһэн асуудалнуудаараа шиидхэбэри абаа.

Эб найрамдалые хамгаалха Советскэ Комитедэй Президиумэй заседани

Эб найрамдалые хамгаалха Советскэ Комитедэй Президиумэй үргэдхэмэл заседани июлиин 4-дэ Москвада болоо. Президиумэй гэшүүд, эб найрамдалые хамгаалха Московско Комитедэй гэшүүд, олониитын түлөөлэгшэд заседанида хабаадаа.

«Коломбодо болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин дүн тухай» эб найрамдалые хамгаалха Советскэ Комитедэй харюусалгата секретарь М. И. Котовой элидхэлые заседанида хабаадагшад шагнаба. Коломбодо болоһон сессидэ ошоһон советскэ делегациин гэшүүд М. В. Нестеров болон С. Д. Дылыков, тэрэшэлэн академик И. Е. Глущенко, «Улаан Хэрээһэнэй» болон «Улаан хахад һарын» бүлгэмэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Г. А. Митерев гэгшэд элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадаа. Коломбодо болоһон сессидэ элдэб олон гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд хабаадаа, тиимэһээнь бата бэхи эб найрамдал туйлахын түлөө тэмсэлдэ бүхы оронуудай арадуудтай элдэб янзын холбоо байгуулха шухала гэжэ тэдэнэр тэмдэглэбэ.

Атомна дайнай аюулда эсэргүүсэн, бүхы арадуудай хоорондо эбтэй этэй холбоо тогтоохын түлөө саашанхи тэмсэлдэ Коломбодо болоһон Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сесси айхабтар ехэ удхашанартай гэжэ абаһан резолюци соогоо заседанида хабаадагшад тэмдэглээ.

«Ядерна туршалгануудые дары болюулха тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй сессиин бүхы правительствонуудта хандан абаһан уряае, ядерна туршалгануудые болюулхын түлөө нэгэн һаналтайгаар тэмсэхэ гэһэн элдэб бүлгэмүүдтэ, хүдэлөөндэ хабаадагшадта, организацинуудта, тус тус хүнүүдтэ хандаһан уряае эб найрамдалые хамгаалха советскэ комитедэй президиум тон зүб гэжэ тоолоно» гэжэ резолюци соо хэлэгдэнэ.

Атомна дайнай аюулые зайсуулхын түлөө, атомна туршалгануудые дары түргэн болюулха тухай гүрэнүүдэй хоорондо хэлсээ хэхын түлөө дэлгэрһэн бүхэдэлхэйн кампанида шэнэ ехэ хубита оруулхыень Советскэ Союзай олониитые, бүхы советскэ хүнүүдые эб найрамдалые хамгаалха Советскэ Комитедэй Президиум уряална.

Японодо ошожо ерэһэн советскэ эб найрамдалай тала баригшадай делегациин хүтэлбэрилэгшэ М. В. Нестеровэй, Грецидэ ошожо ерэһэн Б. Н. Полевойн болон Австри ошожо ерэһэн П. А. Вишняковой мэдээсэлые заседанида хабаадагшад шагнаа. Хариин гүрэнүүдтэхи эб найрамдалай тала баримталагшадай организацинуудтай бүри үргэн нягта холбоотой болохо тушаа хэдэн хэмжээ-ябуулгануудые Президиум хараалаа.

Гадна, Президиум дээрэ эмхидхэлэй асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, эб найрамдал хамгаалха Советскэ Комитедэй түрүүлэгшын орлогшоор А. Е. Корнейчук һунгагдаһан байна. (ТАСС).

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые Франциин коммунистнууд бүримүһэн дэмжэнэ

ПАРИЖ, июлиин 5. (ТАСС). Франциин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум июлиин 4-нэй үдэр зарлагдаһан байгаа. Партида харша Маленковой, Кагановичын болон Молотовой бүлэг тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолой шухала удхашанартай байһан дээрэһээнь, энэ Пленум түрүүн хараалагдаһан зүбшэхэ зүйлнүүдээ һэлгүүлжэ, түбхын түрүүндэ КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэхэ гэжэ шиидэбэ. ФКП-гэй генеральна секретарь Морис Торез энэ асуудалаар элидхэл хээ. КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдэй айхабтар ехэ удхашанартай байһан тухайнь, мүн XX съездын һүүлээр эдэ шиидхэбэринүүдэй зүбынь элирһэн тухайнь онсолон тэмдэглээд, Морис Торез иигэжэ мэдүүлбэ: «ЦК-гэй дотор бии болоһон хэдэн хүтэлбэрилэгшэдэй бүлэгэй харша ажал-ябуулгадань, мүн политическэ үзэл бодолдонь эсэргүүсэн, XX съездын хараа шугамые эрид шууд бэелүүлхэ зорилгоор КПСС-эй ЦК-гэй абаһан шиидхэбэринүүдые манай Политбюро бүримүһэн дэмжэхэ байна гэжэ тоолонобди.

Торезэй элидхэлээр ФКП-гэй ЦК-гэй Пленум резолюци абаа. Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоол гансал Советскэ Союзай Коммунистическэ партида бэшэ, харин бүхы дэлхэйн коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөндэ онсо ехэ удхашанартай гэжэ резолюци соо тэмдэглэгдэнэ.

«XX съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ замда ушарһан һаад түбэг усадхаха зорилгоор, КПСС-эй Центральна Комитедэй һүүлшын Пленум дээрэ эдэбхитэйгээр эхилһэн тэмсэл тон зүб, шухала тэмсэл болоно,—гэжэ резолюци соо хэлэгдэнэ. Энэ тэмсэлые гансал бүхы советскэ коммунистнууд болон ажалшад бэшэ, харин бүхы оронуудай коммунистнууд дэмжэхэ байна. Франциин коммунистическэ партиин, хүдэлмэришэн ангиин, ажалша таряашадай болон түрүү интеллигенциин зүгһөө Центральна Комитет Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тогтоолые бүримүһэн дэмжэһэнээ мэдүүлээд, Советскэ Союзай Коммунистическэ партитай, тэрэнэй Центральна Комитедтэй һаналаа нэгэдэнги байһан тухайгаа элишэлэн тодорхойлно».

Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой бүлэг тухай КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэрииe зүбшэн хэлсээд, бүхы саашанхи ажал-ябуулгадаа энэ шиидхэбэринүүдые хүтэлбэри болгон хэрэглэхые бүхы партийна организацинуудтаа ФКП-гэй Центральна Комитет дурадхаа.

Энэ асуудалые зүбшэһэнэйнгөө һүүлээр, Пленум өөрынгөө зүбшэхэ зүйлнүүдые хаража эхилээ. Июлиин 5-да Пленум хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

Макс Рейманэй мэдүүлгэ

БЕРЛИН, июлиин 6. (ТАСС). Германиин коммунистическэ партиин ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь Макс Рейман «Дейчер Фрейхейтсзендер 904» гэжэ радиостанцяар үгэ хэлэһэн байна. Энэ үгэнь «Нейес Дейчланд» гэжэ газетэдэ толилогдоо.

Партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой болон тэдээнтэй хамжаһан Шепиловэй бүлэг тухай КПСС-эй ЦК-гэй тогтоолые Макс Рейман һайшааба. КПСС-эй XX съездын хараалһан политическэ хараа шугам уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ, эб найрамдалай түлөө арадуудай тэмсэлдэ шэнэ шата болоһон байна гэжэ тэрэ тэмдэглэбэ. Бүхы оронуудтай эбтэй этэйгээр зэргэ оршохо гэһэн политикые Советскэ правительствын бэелүүлһэнэй ашаар гайхамшагта үрэ дүн туйлагдаа гэжэ Рейман мэдүүлбэ.

Молотов, Каганович, Маленков партиин политикада харша можо болон таһаржа илгарһан байна гэжэ КПГ-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь тэмдэглэбэ. Гэбэшье, энэ мэтын бүлэгүүдэй бии боложо, партиин нэгэдэлэй, бата жагсаалай һуларха аюулай бии болоод байхада, партиин политикада харша ажал-ябуулгын хэгдэхэдэ, парти хэншье байгаа һаань нюур сахингүй хатуу хэмжээ абадаг гэжэ Рейман үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Бидэнэр, немец коммунистнууд, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэрииe дэмжээд, энэ шиидхэбэринүүд XX съездын хараалһан политикые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ ехэ туһа хүргэхэ гэжэ тоолонобди гэжэ Рейман мэдүүлбэ. Тиин XX съездын абаһан шиидхэбэринүүд советскэ арадай болон бүхы арадуудай аша туһада, эб найрамдалай болон ондо ондоо общественнэ байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбтэй этэйгээр зэргэ оршон байха хэрэгэй аша туһада зорюулагданхай юм.

Президент Хо Ши Мин Ази болон Европын оронуудаар айлшалхаяа мордобо

ХАНОЙ, июлиин 6. (ТАСС). Вьетнамай Демократическа Республикын Президент Хо Ши Мин ахадүү хэдэн оронуудта гүрэн түрын хэрэгээр ошожо ерэхээ июлиин 6-да мордоо. Түрүүн Президент Корейн Арадай-Демократическа Республикада хүрэхэ байна. Һүүлээрнь тэрэ Чехословаки, Польша, Германска Демократическа Республика, Югослави, Венгри, Албани, Болгари болон Румыни ошохо юм.

Жиа-лам аэродром дээрэһээ ниидэхынгээ урда тээ Президент Хо Ши Мин тобшохон мэдүүлгэ хээ. Азиин болон Европын ахадүү оронуудаар минии ябажа ерэхэдэ Вьетнамай Демократическа Республикын болон эдэ гүрэнүүдэй хоорондохи хани барисаан улам бэхижэхэ бээз гэжэ найдажа байһан тухайгаа Хо Ши Мин мэдүүлһэн байна.

Индонезидэ хархис этэгээдүүд бүдүүлиг муухайгаар аашалба

ДЖАКАРТА, июлиин 5. (ТАСС). «Хариан Ракьят» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, танигдаагүй хэдэн хүнүүд Джакартада байдаг Индонезиин коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Байшан руу гурбан граната хаяжа, тэрэ байшангые бага зэргэ һандаргаа.

Индонезиин коммунистическэ партиин ЦК-гэй байшанда иимэ добтолгын хэгдэжэ байха үедэ Индонезиин профсоюзуудай центральна федерациин байшанда мүн лэ добтолго хэгдэбэ. Профсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй байшанда баһа гранатанууд хаягдаа.

Венгриин Юстициин министерствын мэдээсэл

БУДАПЕШТ, июлиин 5. (ТАСС). Июлиин 5-да Венгриин Юстициин министерствын мэдээсэл хэблэлдэ толилогдоо. Илон Тот, Миклош Дьендьеш, Ференц Гэнци, Ференц Ковач, Дьюла Обершовский, Йожеф Гали гэгшэдэй хэрэгые Верховно сүүд хоёрдохёо хаража үзөөд, тэдээндэ толгойн сааза хэхэ гэжэ шиидхээ. Арадай-демократическа байгуулалтые унагаахын түлөө хорото ябуулга хэжэ, хүн зониие алаа, буу зэбсэг нюусаар хадагалжа байгаа гэжэ тэдэнэр гэмнэгдэһэн байна.

Журналист Дьюла Обершовский уранзохёолшо Йожеф Гали хоёр тушаа буруу шиидхэбэри абтаа гэжэ ВНР-эй генеральна прокурор тоолобо. Тиимэһээ Верховно сүүдэй коллеги тэдээнэй хэрэгүүдые дахин хаража үзөө. Тиигээд Дьюла Обершовский гэгшыень бүхы наһаарнь түрмэдэ хааха, Йожеф Гали гэгшые 15 жэлээр түрмэдэ хааха гэжэ коллеги шиидхээ. Бэшэниинь буудуулаа.

Биологическа экспедици

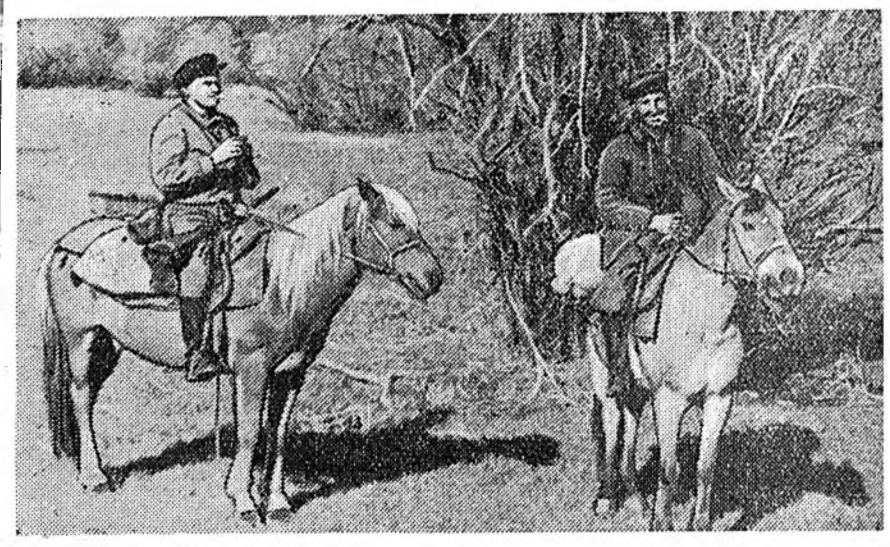

СССР-эй географическа обществын Бурят-Монголдохи филиал Закаменай, Ториин, Зэдын аймагуудай ургамалнуудай ба амитадай баялигые шэнжэлхэ зорилгоор биологическа экспедици эмхидхээ.

Тус экспедици Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ пединститудай зоологиин кафедрые даагша, биологическа наукануудай кандидат И. В. Измайловай хүтэлбэри доро май, июнь һаранuудта дээрэ дурсагдаһан аймагуудаар аяншалаа.

Экспедици 2 һарын туршада аяншалха зуураа Хамней, Хасуртай голнуудай адагта, Харацай тосхоной оршондо, Ториин аймагта, Тори гол зубшан, Таглей гэжэ нуур, Хамар-Дабаанай хормойгоор, Оёр тосхон, Зэдын аймагта, Енхор, Дэрэстэй тосхонуудаар, Зэдэ голоор (500 километртэ) уруудажа Сэлэнгэ мүрэн тулатар ябаһан байха юм.

Ябаһан замдаа экспедициин гэшүүд 80 гаран янзын шубуудые, хэрмэ, мэрэгшэдэй аймагай олохон амитадые бариһан байха юм.

Экспедициин ажаглалтын ёһоор Хамней голой адагһаа Зэдын аймагай Дэрэстэй тосхоной оршон хүрэтэр үһанай шубууд ехэ олоор байрладаг гэжэ элирүүлэгдэбэ. Таглей гэжэ нуур үзэсхэлэн һайхан газарта үндэр уулын оройдо оршоно. Энэ нуур дээрэ ехэнхидээ ангир, сагаан торхируу гэхэ мэтэ шубууд байрладаг, уурхайлдаг байна.

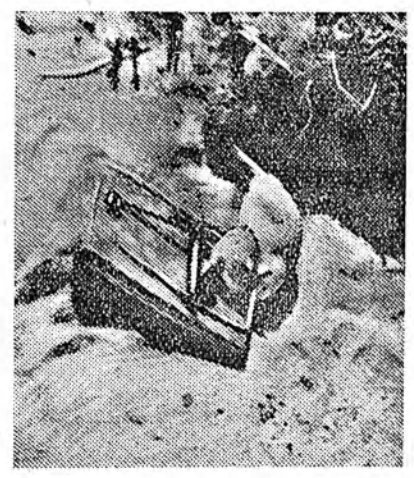

Зэдэ голой зарим шугы бургааһан соонь, мүн Таглей нуур шадар шандаган олооро байрлана.

Хамар Дабаанай хормойгоор, Хасуурта голой хүнхэртэ боро гүрөөһэн, хэдэри ехэ элбэг байба. Мүн эндэ алирһа жэмэс тон элбэг.

Энэ намартаа экспедици хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлжэ, Хамар Дабаанай уула хадануудаар, Зэдын аймагта булганай, хэрмэнэй баялигые шэнжэлхэ юм.

А. Сельверов, экспедициин гэшүүн.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дээрэһээ доошо—экспедициинхид замдаа ябажа байна.

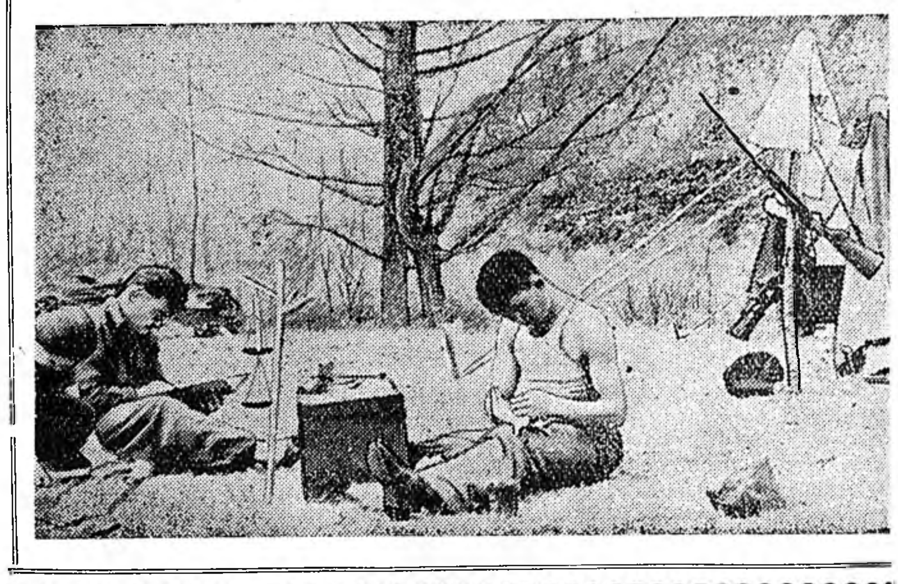

США-гэй монополинууд профсоюзуудта эсэргүүгээр шэнэ добтолго хэнэ

США-гэй монополистическэ капитал Америкын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөе бууруулха шэнэ арга бэдэрнэ. Сенадай «мүрдэлгын» подкомиссинуудайнь нэгэниинь энэ хэрэгтэ хабаадуулагдаба.

Профсоюзуудай мүнгэ хуули бусаар үригшэдые энэ комисси мүрдэхэ юм гэжэ соносхогдоо. Ашаанай машинануудай шофёрнуудай, складуудай хүдэлмэришэдэй профсоюзай хүтэлбэрилэгшэдые дурсагдагша комисси мүрдэхэ юм.

Энэ профсоюзай гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Д. Бек, тэрээнэй орлогшо Хоффа, мүн бусадшье хүтэлбэрилэгшэд профсоюзай кассын мүнгые хуули бусаар үридэгөөрөө үнинэй мэдээжэ болонхой. Эдэнэр өөһэдөө баяжахын зорилгоор профсоюзай мүнгые үридэг байгаа. Профсоюзай зарим хүтэлбэрилэгшэдынь элдэб гэмтэнтэй холбоо барисаатай байгаа.

Профсоюзуудай демократическа үзэл бодолтой хүтэлбэрилэгшэдые США-да дайнай һүүлээр элдэбээр хардажа гүрдэжэ эхилһэнэй шалтагаанаар профсоюзуудые элдэб хархисууд хүтэлбэрилдэг болоо. Профсоюзна хүтэлбэрилэгшэдые хардахадань Тафта-Хартлиин хуули ехэ туһа хүргэһэн байна. Коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшэд дээрэ дурсагдагша хуулиин ёһоор профсоюзда хүтэлбэрилхы тушаал эзэлхэ ёһогүй юм. Тафта-Хартлиин хуулиин гараһанһаа боложо, хэдэ хэдэн профсоюзуудай хүтэлбэрилхы тушаалнуудта элдэб хүнүүд шурган ороо.

Ашаанай машинануудай шофёрнуудай, складуудай хүдэлмэришэдэй профсоюзай гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Бек гэгшын муу муухай хэрэгынь үнинэй мэдээжэ болонхой юм. Американска монополистнуудай хэблэл ямар нэгэн профсоюзые шүүмжэлхэ арга бэдэрхэдээ энэ профсоюзай ажалые жэшээ болгон дурдадаг байна. Монополинууд нэгэ үедэ Бек гэгшын үйлэ хэрэгые мэдээгүйшэ болоод, тэрээниие али болохоор магтагша һэн. Сиэттл городой предприятинуудай зургаан зуугаад ээзд профсоюзай түрүүлэгшэ болоһонтойнь дашарамдуулан Бек гэгшые 1952 ондо хүндэлэн ёһолһон юм. Урдань Америкын худалдаа наймаанай палатын түрүүлэгшэ байһан Э. Джонстон удаань хоёр жэл үнгэрөөд байхада банкет эмхидхээд, Бек гэгшын хүндэлэлдэ магтаалай үгэ хэлэһэн байгаа.

Дарлагшадта магтуулдаг профсоюзай энэ хүтэлбэрилэгшэ ямар шалтагаанаар мүнөө мүрдүүлхэ болобоб? Сенадай мүрдэлгын комиссинхид хүдэлмэришэдэй тэмсэлые бүхы дээрэнь бууруулхын зорилгоор ашаанай машинануудай шофернуудай профсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй харанхы хэрэгые урдаа барихые хүсэнэ.

Америкын газетэнүүд сенадай мүрдэлгын комиссиин заседанинууд тухай бэшэхэ зуураа, тус комисси профсоюзуудай политическэ ажал-ябуулга тушаа асуудалда илангаяа ехэ анхарал хандуулна гэжэ тэмдэглээ. Правительство конгрессэй туһаламжаар профсоюзуудай ажал-ябуулгые наринаар хинан шалгадаг болохо юм, тиихэдээ профсоюзуудтахи мүнгэн зөөриин хэр зүбөөр гаргашалагдаһые шалгаха гэһэн шалтаг урдаа бариха байна гэжэ ажалай министр Митчелл президент Эйзенхауэр хоёрой хоорондо болоһон зүблөөнэй һүүлээр соносхогдоо гээд «Тайм» журнал мэдээсээ.

США-гэй капиталистнууд ажалшадай эрхые хаһахын зорилгоор һүүлэй жэлнүүдтэ шанга тэмсэл ябуулжа, Тафта-Хартлиин, Батлерай хуулинуудые гаргаа, тэрэшэлэн нютагай удхашанартай элдэб хуулинуудые гаргаһан байна. Эдэ хуулинууд профсоюзуудай хүсые бууруулха зорилготой байгаа. Профсоюзуудые мүшхэхэ, мүрдэхэ шэнэ кампани ажалшадай эрхые хаһаха добтолгонуудай нэгэн мүн.

Америкын монополинууд дайнай һүүлээр олохон профсоюзуудай хүтэлбэрилхы тушаалнуудһаа коммунистнуудые сүлөөлжэ, профсоюзуудай хүдэлмэрииe һуларуулжа шадаһан юм. Монополинууд профсоюзуудта мүнөө шэнээр добтолжо эхилбэ. Хүдэлмэришэн ангиин аша туһада үнэн сэхээр ажалладаг хүнүүдые профсоюзуудһаа үлдэхэдэнь туһалһан хүнүүдшье мүнөө үедэ монополинуудһаа шанга сохилто абана.

Үйлэдбэриин профсоюзуудай конгрессэй (КПП) хүтэлбэрилэгшэд Америкын ажалай федерацитай (АФТ) нэгэдэхынгээ урда тээ 11 профсоюзые конгрессһээ гаргаһан юм. Америкын хүдэлмэришэдэй политическэ, гражданска эрхые хамгаалдаг профсоюзуудһаа гадна, монополинуудта «магтуулагдадаг» хүтэлбэрилэгшэдтэйшье профсоюзууд добтолуулжа эхилээ.

Америкын ажалай федерациһаа, үйлэдбэриин профсоюзай конгрессһээ (АФТ-КПП) бүридэһэн профсоюзна нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд мүнөө үедэ ямар үзэл баримталнаб?

Профсоюзуудта эсэргүүгээр тэмсэхэ гэһэн монополинуудай шэнэ түсэбэй ямар ехэ аюултай байһые профсоюзна нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд һайн мэдэнэ. Профсоюзуудтай тэмсэхэ гэһэн энэ шэнэ түсэб «США-дахи хүдэлмэришэнэй тэмсэлые бүхыдэнь бууруулхаар хараална» гэжэ АФТ-КПП-гэй гүйсэдкомой вице-түрүүлэгшэ У. Рейтер мэдүүлээ. «Профсоюзай нэрэ хүндые бууруулһанайнь түлөө Бек гэгшые гүйсэдкомһоо гаргаха, АФТ-КПП-гэй вице-түрүүлэгшын тушаалһаа сүлөөлхэ тухай шиидхэбэрииe АФТ-КПП-гэй гүйсэдком баталан абаа.

Гэхэ зуура АФТ-КПП-гэй хүтэлбэрилэгшэд Америкын профсоюзуудай политическэ эрхэ хамгаалхые огто хүсэнэгүй. Эдэнэр урданайхидаал адли зонхилхы нюурнуудтай харилсан ажаллахые хүсэнэ.

Америкын хүдэлмэришэдэй тэмсэлые бууруулха гэһэн энэ шэнэ хэмжээ-ябуулгадань хүдэлмэришэд өөһэдөө ямар харюу үгэнэб?

Профсоюзуудые ямаршье нүлөөгүй болгохо, орон доторхи хүдэлмэришэнэй тэмсэлые һуларуулха гэһэн һанаашалгые хүдэлмэришэд ехээр буруушаана. Америкын хүдэлмэришэд туйлай ехэ түбэг бэрхэшээлтэй ушарбашье, профсоюзуудайнгаа нэрэ хүндын түлөө, профсоюзуудта шурган ороһон монополистическэ капиталай туһамаршадтай тэмсэнэ.

Окленд городой (Калифорни штат) шофёрнуудай профсоюзна организаци Бек гэгшын гаргаһан аяг ааша тухай дуулахадаа митинг эмхидхэжэ, гэмтэдые союзһаа үлдэхыень митингдэ хабаадаһан 3500 хүнэй үмэнэһөө мэдүүлээ. Ла-Салль городой профсоюзай отделени эгээл иимэрхүү эрилтэ табяа. Профсоюзай хүтэлбэрилэгшэдэй урбажа байһанайнь түлөө хүдэлмэришэд хаа хаанагүй дураа гутана гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшэхэ баатай болоо һэн.

Өөрынгөө аша туһын тулада, эб найрамдалай, арадуудай хоорондоо эбтэйгээр харилсан ажаллахын түлөө тэмсэхэ гэһэн хүдэлмэришэнэй дайшалхы хүсэл зоригые Америкын монополинууд хухалжа шадахагүй байна гэжэ баримтанууд дээрэһээ элирэн харагдана. Портнуудта ашаа тээгшэдэй профсоюзай съезд Сан-Францискода апрель һарада болоһон байгаа. Конгрессэй элдэб комиссинууд энэ профсоюзые олон жэл удаагуур бузар муухайгаар хардаһан юм. Профсоюзуудта гурим журам эбдэлгые съезд эрид буруушааха зуураа, мүнөөнэй «мүрдэлгэдэ» буруу һүргэхыень уряалаа.

Профсоюзуудай политичес[кэ] ажал-ябуулгые һуларуулха гэ[һэн] һэдэлгые буруушаажа байһа[н] съезд мэдүүлээ. Портнуудта аш[аа] тээгшэдэй профсоюз КПП-һээ га[р]гагдабашье, Америкын бүхы хүд[эл]мэришэн ангитай нягта барисаат[ай] байна гэжэ резолюци дотор бэш[э]дэнхэй. Хүдэлмэришэдэй салин х[ө]һые дээшэлүүлхэ, правительств[ын] хараалдаг сэрэгэй гаргашые хоро[охо], эрдэм гэгээрэлдэ, гэр байрын [бү]рилгада, социальна тэдхэмж[эдэ] мүнгэ һомололгые ехэдхэхэ ту[хай] эрилтэ табиһан программые съ[езд] һайшаагаа. Уласхоорондын худ[ал]даа наймаанда ушаруулагдадаг [эл]дэб һаад усадхаха, «США-е дэлх[эйн] бүхы оронуудтай, тэрэ тоодо Хит[ад]тай наймаа хүүлдэг болгохо тух[ай] асуудал съезд дээрэ шангаар [ха]бигдаа.

Профсоюзуудые усадхаха гэ[һэн] США-гэй монополинуудай шэнэ [до]дэлгэдэнь Америкын хүдэлмэри[шэд] шанга харюу үгэжэ, ажалша[дай] ажаһуудалые һайжаруулхын тү[лөө] тэмсэнэ. Америкын профсоюзна [то]мо томо нэгэдэлнүүдэй хүтэлбэр[и]лэгшэд Америкын хүдэлмэришэд[эй] эрилтые хангахые огто оролдоног[үй], харин Америкын хүдэлмэришэн [ан]гиин хорото дайсадтай барисаа ба[й]гуулхые хүсэнэ. Монополину[уд] профсоюзуудые үгы хэхын тү[лөө] тэмсэхэдээ гансал коммунистн[уу]дые хэһээхэ бэзэ гэжэ томо то[мо] профсоюзуудай хүтэлбэрилэг[шэд] этигэнэ. Тиибэшье эдэ хүтэлбэрил[эг]шэдэй һанаашалгань буруу һүр[гэ] байха гэжэ ажабайдал дээрэ[һээ] элирэн харагдана.

В. МОРЕВ.

Редакторай орлогшо **О. ГОМБОЕВА.**

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32. зам. редактора — 32-74. отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67 бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00470. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 3845.